

Tärä Tikani Nitre Hebreokrä Hebreos

Tärä ne tikani nitre israelita tödekaka Jesubti die mikakäre. Nitre israelita abko kädianta hebreo amne arabe kädianta judio arato. Niaratre abko juta kwatibe, akwa kädianta ketamä. Nirekwe tärä Hebreos ne tikani gare ñakare metre. Pablo käkwe tikani abko ni ruäre tä nütüre. Ni mda abko tä Bernabé niere amne ni mda abko tä Apolos niere, akwa nirekwe tikani abko gare ñakare metre nie. Nitre romanobo ngämi juta Jerusalén juen ngwarbe kä 70, ye känenkri tärä ne namanina tikani nütüta.

Nitre israelita tödekaka Jesubti, kräke tärä ne tikani niaratre die mikakäre nünenkä dite Jesukristobtä, ñobtä ñan angwane niaratre nämane ja tare nike tödekabtä Jesubti amne ni ruäre tö namani trö kwitai Jesukristoye Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikakäreta täte. Jesukristo di ñakare era metre niaratre die mikakäre, aisete trö kwitadre ie abko ni ni ngökaka nämane dirire ietre. Ye mden kisete, ni tärä ne tikaka käkwe Jesukristo bä mikani krörö ietre: Jesukristo köböire abko Ngöböta ja mike gare bäri metre ta. Kira Ngöbökwe blitabare ja kukwei niekä niekä köböire, angele köböire amne Moisés köböire, akwa mrä blitabare bäri metre kwe ja Odei itibe Jesukristo köböire.

Mdakäre abko, Ngöbökwe kukwe ükadite btin nitre israelitabe abko Ngöbökwe niebare kira, kukwe btin ye abko namani bare Jesukristo köböire abko tärä ne tä mike gare. Erere arato,

juta Jerusalén yete nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nämane jändrän kámike köbö kwatirekwatire nitre israelita ngite ye diankakäre mento btä, akwa nuenbare kwetre köbö kwatirekwatire ñobtä ñan angwane jändrän ngwarbe di ñakare ni ngite dantarikrä mento nibtä. Akwa Jesukristo abko krütani batibe ni ngite diankakäre mento nibtä, ye abko namani ütiäte käre käre Ngöbö ngwäre keri, aiseite Jesukristo abko bäri kuin amne bäri ütiäte, aiseite niara aibehti nikwe tödekadre amne niara aibe jiehti ni rikadre. Mtare niarata Ngöbö ngwäre keri kä käinbti blite Ngöböbe nikrä.

Jesukristo abko bäri ütiäte, aiseite nitre israelita tödekaka bti käkwe ñan trö kwitadre ie. Jesukristo köböire Ngöbö kwe ji tikani btin ni kräke nebe Ngöbö kanti kä käinbti, aiseite ni rabadre juto biare ja tare nike tödekabtä Jesubti abko tärä ne tä mike gare nie. Nikwe Jesukristo rükandrete ne angwane, Ngöbö kwe ni mikadre ja ngie nuen, Ngöbö kwe nitre israelita nünanka kira mikani ja ngie nuen ye kwrere.

Ngöbö kwe blitabare ja Odei Jesu köböire

¹ Ti mräkätre, nitre Ngöbö kukwei niekä,* köböire Ngöbö kwe blitabare bäre bäre bätäkä ngwarbe ni mräkä kirakira ben. ² Akwa kä mrä ne ngwane abko Ngöbö kwe blitabarera ünän täte nibe niara Odei jen kwe Jesukristo ye köböire. Ngöbö kwe ja Odei mikani jändrän jökrä bkänkä

* **1:1** nitre Ngöbö kukwei niekä btä blitata nete abko ni jökrä Ngöbö kukwei niekä, köböire Ngöbö kwe blitabare Jesukristo känenkri. Ruäre abko Moisés, Jeremías, Isaías, Oseas, Malaquías amne Juan Bautista.

amne niara köböire Ngöbökwe kä käinta amne kä temen dätebare. ³ Ngöbö Odei ye abko tä Ngöbö töi kuin bä nuäre mike gare nie. Erere arato, Ngöbö Odei abko ja kwrere Ngöböbe amne Ngöbö abko ño, ye abko tä bä mike metre ta nie. Mdakäre abko, Ngöbö Odei ye arabe tä jändrän jökrä ketete kuin ketetibe ja kukwei di kri köböire. Erere arato, kukwe kämekäme nibtä ye dianinkä jökrä mento nibtä kwe, kākwe ni bātāninte amne ni mikani merebe jökrä kwe, bti nikaninta kä kāinbti, kānti Ngöbökwe mikani bāri ütiāte kri, ye bä mikakrä mikani tākānintbe kwe ja küde ruenkri.

Jesu abko bāri ütiāte angeletre ngwä

⁴ Amne Ngöbökwe mikani bāri ütiāte kri angeletre ngwä. Niara kädekani ño Ngöbökwe, ye abko namani bāri ütiāte angeletre jökrä bti ta abko namani bare kore.

⁵ Angele ñakare jire iti abko ie Ngöbökwe niebare krörö:

Ma abko ti Odei tikwe, ye abko tita mike gare ni jökräye mtare, *Salmos 2.7*
niebare Ngöbökwe niara Odei Jesuye.

Erere arato, angele ñakare jire iti, ie Ngöbökwe niebare krörö:

Ti rabadre niara Rün jen kwe amne, niara rabaditi Odei jen tikwe, *2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13*

abko Ngöbökwe niebare ñakare jire chi kore angelebtä. ⁶ Akwa tärä mda Ngöbö Kukweibtä, Ngöbökwe ja Odei mubai mikani gare ni jökräye angwane, niebare kwe:

Angele Ngöbökwe jire jökrä kākwe niara mika ütiāte jae, *Deuteronomio 32.43*

niebare Ngöbökwe. ⁷ Amne angelebtä abko Ngöböta niere krörö ja Kukweibtä:

Tita angele tikwe mike näin jötrö müre kwrere
amne niaratre tä sribi nuene ñukwä jutra
kwrere tikrä, *Salmos 104.4*

nieta Ngöbökwe. ⁸ Akwa Ngöbö Odei Jesu abkobtä
nieta krörö Ngöbö Kukweibtä:

Ngöbö, mata gobrane, ye rabadi kärekäre amne,
mata gobrane kuin era metre ni jökräbtä.

⁹ Mata jändrän jökrä kuin tarere amne, jändrän
jökrä kämekäme, yehtë ma mätä.

Ye mdenbtä abko Ngöbö makwe käkwe ma di-
aninkä jenena jakrä amne, kä nuäre mikani
täte jökrä mabtä abko köböire ma mikani
bäri ütiäte kri ma kukwe muko mda mda
ngwä, *Salmos 45.6-7*

abko Ngöbökwe niebare niara Odei Jesubtä.

¹⁰ Erere arato, Ngöböta niere krörö btä:

Ti Dänkien, kena dekä makwe kä temen ne
dätebare amne, ja kise jenbti makwe kä
käinta дәtebare.

¹¹ Angwane kä ye abko näin jökrä ta, akwa ma
abko tädi kärekäre.

Dän tä kite ngututute tä niken ngwarbe jökrä, ye
kwrere kä temen, kä käinta näin ngwarbe
jökrä.

¹² Amne dän mriakata, ye kwrere makwe kä
temen amne kä käinta mriadikä jökrä.

Amne nita dän mdara jire kite jabtä, ye kwrere
makwe kä kwitadi jökrä.

Akwa ma abko tädi ja kwrere kärekäre amne ma
ñan krütadi jire chi, *Salmos 102.25-27*

abko Ngöböta niere ja Kukweibtä niara Odei Jesubtä. ¹³ Erere arato, Ngöbökwie niebare krörö niara Odeiyie:

Kä bäri ütiäte kri ti küde ruenkri, ne kanti jakwe täke nete.

Ye kanti ma raba abti tikwe ma rüe mikadi jökrä ma ngoto täni, *Salmos 110.1*

niebare Ngöbökwie ja Odei Jesuye. Ye kwrere abko angele ñakare jire iti, ie Ngöbökwie kukwe niebare kore, ¹⁴ ñobtä ñan angwane angele jökrä abko üai sribikä Ngöbökrä amne, nire nire rabadre dianintari abko Ngöböta angele juen die mike.

2

Ni mikani mokre

¹ Ngöbökwie kukwe niebare kore ja Odeibtä, ye mden kisete Ngöbö kukwei nuaba nikwe, ye ie nikwe olo ketadrete kwatibe bäri mda, ni ñan rikadre ji Ngöbökwie bare mento bätäreka ja täritäri abkokäre, ² ñobtä ñan angwane kira Ngöbökwie ja kukwei niebare Moiséye angele köböire, ye abko Ngöbökwie mikamna täte metre amne nire nire käkwe ja mikani ngite kukwe ye rüere, käkwe kukwe ye kitani temen abko ütiäre mikani ja ngie nuen era metre Ngöbökwie. ³⁻⁴ Yehti Ngöbökwie kukwe niebare mda ni Dänkien Jesu ara jire köböire ni diantarikrä amne ni Dänkien kukwe nuaka nuaka käkwe niebareta jökrä nie angwane, kukwe ye abko kukwe metre mikani gare kwetre nie. Akwa kukwe ye abko rabadre bäri ütiäte ni okwäte, abkokäre Ngöbö ara jire käkwe sribi kri ñan tuabare nuenbare, niara nämene kukwe ye niekä niekä ben bä mikakrä. Erere arato, sribi

kri btä ni jökrä töi ñan namani krütare nuenbare kwe amne, Ngöbökwé ja di kri mikani tuadre arato. Mdakäre abko, ja Üai Deme köböire Ngöbökwé ja di biani bätäkä ngwarbe nie, niara tö namani ja di biain ño ño ni itire itire ie, ye kwrere biani kwe. Ngöbökwé ni diandretari ye abko bäri ütiäte kri kore, aisete nikwe ñan trö kwitadre kukwe yeye, abtä ni ñan rabadre dianintari angwane, nikwe ñan kwäräbedre jire chi Ngöbö ngäniene.

Jesu namani ni kwrere

⁵ Mdakäre abko, kä mda btin dätédi Ngöbökwé btä nunta blite, ye abko ñan Ngöbökwé mikadi gare angeleye. ⁶ Akwa tärä keteti Ngöbö Kukweibtä ni iti käkwe niebare krörö:

Ni kä nebtä abko bobre jakän.

¿Se ñobtä mata töbike btä?

¿Se ñobtä abko mata tarere?

⁷ Makwe ni kä nebtä mikani bä bobre angele se kräke, akwa yebti makwe niara mikani bäri ütiäte kri angele ngwä, rabadre mikani ütiäte ni jökräkwé abkokäre.

⁸ Amne makwe jändrän jökrä mikani niara ngoto täni gobrankäre bti, *Salmos 8.4-6*

abko niebare Ngöbö Odei Jesubtä. Ye abko, Ngöbökwé jändrän jökrä mikani niara ngoto täni, aisete jändrän ñakare jire keteti abko Ngöbökwé mikaninte niara ngoto bäre mento. Akwa gwängwarbe jändrän ruäre abko tä ñakare niara ngoto täni tä nebe tuen nie. ⁹ Akwa Jesu nämáne nüne kä nebtä angwane, Ngöbökwé mikani bäri bobre angele ngwä abko nita tuen. Akwa mtare Ngöbökwé mikanina bäri ütiäte kri käikitadrekä ni

jökräkwe, ñobtä ñan angwane Ngöbö moto kuinbti niarakwe ja tare nikani amne krütani ni jökrä kräke amne ni jökrä täte.

¹⁰ Ngöbö abko jändrän jökrä dātekā amne jändrän ye abko jökrä Ngöbökrä. Ngöbö ye abko tö ja ngābriānkātre tödekaka Jesubti tuai jökrä nebe kā nuārete jabe, aiseite Jesukristokwe ja tare nikani ye köböire Ngöbökwē niara mikani biare täte Ji Ngwianka ni diantarikāre. ¹¹ Ye abko, Jesu ni mikaka kuin deme ye kätä nitre tödekaka niarabti mike kuin deme. Niaratre btā Jesu ye abko Rün itibe, aiseite Jesu tä nebe ja gaire ñakare ni ja etbare niere abko ¹² gare nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweibtā abko Jesukwe niebare krörö Rün Ngöböye: Ti mräkātre ben tikwe blitadi mabtā, amne nitre gätākā ma kābti, ye ngwārekri tikwe ka niedi ma kākītakakāre, *Salmos 22.22* abko tā tikani Ngöbö Kukweibtā. ¹³ Erere arato nieta krörö:

Tikwe tödekadi metre Ngöböbti, *Isaías 8.17*
niebare Jesukwe Rün Ngöböye. Erere arato,
niebare krörö kwe:

Ngöbökwē ja ngābriānkātre biani tie abko ben tita nete, *Isaías 8.18*
nieta kore Ngöbö Kukweibtā.

¹⁴ Ngöbö ngābriānkātre ye abko ngrabare ja kwrere jökrä, aiseite Jesu dārebare angwane, ngrabare namani ni kwrere. Diablu abko di tārā ni kāmīkakrā. Akwa Jesu dārebare ni kwrere, niara krütani angwane, di rabadre diablu gākakāre amne ni tikatekāre. ¹⁵ Jesu krütani ni kwati tikatekāre, ñobtä ñan angwane ni klabore kätä bkānkā jürā ngwen, ye kwrere jire ni jökrä nāmane

gata jürä ngwen käre abko kisete nämane ja tare nike abko tikaninte kwe. ¹⁶ Ne aisete, ñan niara jatani angele die mikakäre kore, akwa jatani Abraham mräkä tödekaka Jesubti die mikakäre. ¹⁷ Ye mden kisete, niara rabadre sribire Ngöbökrä ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kwrere amne, rabadre sribi ye ngwena bare täte jökrä, amne rabadre niara mräkä ngwen ruentari tare jae, abkokäre nükani däre niara mräkäre kwrere. Mdakäre abko, jändrän kāmika nämane ni ngite ütiäre, ye kwrere niara jraindre ni ngite ngite diankakäre mento nibtä, abkokäre nükani däre ni kwrere. ¹⁸ Niara ara jire kākwe ja tare nikani kri amne namani nuaninte ja käne kukwe kämenbti. Ye mden kisete, nire nire nuateta ja käne rüe Satanakwe abko niarata die mikaka arato.

3

Jesu abko bäri ütiäte Moisés ngwä

¹ Mdakäre abko ti mräkäre deme deme, mun ye abko Ngöbökwē kārābare jakrā. Kukwe nini tikwe, yebtä munkwe töbika kuin metre Jesubtä. Niara abko jatani Ngöbö Kukwei Ngwianka kwrere amne niara abko Ni Blitaka Ngöböbe Ni Mda Mda Diäre Dänkien abko bti nita tödeke kwatibe. ² Kira abko nitre israelita abko ju Ngöbökwē kwrere. Moisés abko nämane sribire niaratre ngätäite amne Ngöbökwē sribi biani ie abko erere mikani täte jökrä kwe, kākwe sribi nuenbare kuin täte ju Ngöbökwē jire jökrä te. Ye kwrere arato, Ngöbökwē Jesu mikani sribire angwane, Jesu kākwe Ngöbö mikani täte metre, kākwe sribi nuenbare kuin täte arato. ³ Akwa Jesu abko

Ngöbökwe mikani bäri ütiäte Moisés bti ta, ñobtä ñan angwane ni ju mikaka ye abko mikata bäri ütiäte ju ara yebti ta. Jesu abko käkwe ju Ngöbökwe mikani, aisete Ngöbökwe mikani bäri ütiäte Moisés ngwä. ⁴ Ju kwatirekwatire mikata ye abko ni tärä iti käta mike, akwa Ngöbö abko käkwe jändrän jökrä dätebare. ⁵ Moisés abko sribikä jirekäbe amne sribi nuenbare kuin täte kwe ju Ngöbökwe te amne, Ngöbökwe dre dre niedi niara täbti abko bä mika nämane niara köböire. ⁶ Akwa Kristo abko Ngöbö Odei ara, aisete niara abko tä ju Ngöbökwe dänkiene kuin metre. Ye abko, nitre tödekaka Kristobti abko Ju Ngöbökwe ara, bti Kristo tä dänkiene. Ye abko, nikwe nünandrekä dite Kristobtä amne Kristo jatadita abkobti nikwe tödekadre janknu ye ngwane, ni rabadre ju niarakwe janknu amne Kristo rabadre ni dänkiene janknu.

Nikwe ñan Ngöbö Kukwei kitadre temen

⁷ Ne mdenbtä abko, Ngöbö Üai Deme käta niere krörö Ngöbö Kukweibtä:

Ngöböta dre niere, ye munkwe kukwe nua mtare,

⁸ ne ngwane munkwe ñan ja dokwä mika ribi, mun mräkä kirakira käkwe ja dokwä mikani ribi Ngöbö rüere Moisés näire ye kwrere.

Niaratrekwe Ngöbö nuaninte ja käne kä kaibete, ye kwrere munkwe ñan nuen.

⁹ Kä kaibe yete tikwe sribi kri ñan tuabare nuenbare mun mräkä kirakira kräke amne, kä gre ketebu jire sribi kri ye tuani kwetre.

Akwa ti di nämane ti kukwei mikakrä täte ya, ñakare ya, ye abko tö namani tuai janknu, amne ja dokwä mikani ribi kwetre jirekäbe.

10 Ye mdenbtä abko nitre nünanka kä ye ngwane, kräke ti moto rababa romon, käkwe nieba krörö:

Nitre noko käre tä niken ngwarbe ji mdabti, amne ji tikwe, bti rikadre, ye gare ñakare ietre abti kä nüke mtare, tikwe nieba niara-trebtä.

11 Abtä ti moto rababa romon krübäte, käkwe nieba krörö niaratre rüere:

Kä jadükakrä tikwe, ye kanti nitre ye ñan rükadre jire, tikwe nieba kore rüere, *Salmos 95.7-11*

niebare Ngöbö Üai Demekwe Ngöbö Kukweibtä.

12 Ne aisete ti mräkätre, mun itire itire käkwe ñan ja tõi mika kämekäme amne, munkwe ñan ja dokwä mika ribi, käkwe ñan tödekadre mda Ngöböbti, käkwe trö kwitadre Ngöbö nire yeye.

13 Akwa “Mtare”* kä ne tä ne ngwane, ja die mika kwärikwäri köbö kwatirekwatire munkwe, kukwe kämekäme käkwe ñan mun ngökadre jire iti amne mun ñan dokwä rabadre ribi Ngöbö rüere abkokäre.

14 Nikwe tödekani era metre Kristo-bti kena, ye kwrere nikwe nünandrekä dite jabtä nebebe kä mrä ye näire, ye ngwane ni rabadi ketetibe Kristobe kärekäre arato.

15 Ne aisete Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Ngöböta dre niere, ye munkwe kukwe nua mtare, ne ngwane munkwe ñan ja dokwä mika ribi, mun mräkä kirakira käkwe ja dokwä mikani ribi Ngöbö rüere Moisés näire,

Salmos 95.7-8

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

* **3:13** Mtare. Nikwe Ngöbö kukwei mikadre täte abko bä mikata kukwe “Mtare” yebti.

¹⁶ Ye abko, ¿nirekwe Ngöbö kukwei nuani abti namani rüre kore Ngöbö rüere? Nitre israelita nämane Egipto Moisés nikani ngwenante, ye mden abko namani rüre Ngöbö rüere. ¹⁷ ¿Amne nire kräke Ngöbö moto namani romon kä gre ketebu? Ye abko nitre israelita käkwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, ye mden abko ngwäkä namani kitanintbe tementa kwäräkwärä kä kaibete. ¹⁸ Mdakäre abko, ¿nire ñan rükadre kä jadükakrä Ngöbökwé kánti niebare ie Ngöbökwé? Ye abko, nitre israelita käkwe Ngöbö kukwei mikani ñakare täte. Nitre ye mden abko ie Ngöbökwé ñäkäbare kore. ¹⁹ Nitre israelita ye abko käkwe tödekani ñakare Ngöböbti, aisete namani ñakare kä jadükakrä Ngöbökwé kánti abko gare nie.

4

Köbö jadükakrä tärä mtare juta Ngöbökwé kräke

¹ Ne aisete, kä jadükakrä Ngöbökwé köböi mikani nie, ye kánti kä tä rikakrä mtare, aisete nikwe ja ngibiadre kuin amne nikwe ñan ja mikadre ngite nitre israelita kirakira kwrere. Nane mun ruäre ñan rabadre kä jadükakrä ye kánti abko ngäniene tita niere kore, ² ñobtä ñan angwane kukwe kuin Ngöbökwé ye niebare kira nitre israelitaye, ye kwrere jire kukwe kuin Ngöbökwé Jesubtä niebare nie. Akwa kukwe nuani jirekäbe kwetre kira amne niaratre käkwe tödekani ñakare Ngöböbti, ye mdenbtä abko ñan namani kä jadükakrä Ngöbökwé kánti. Kukwe ñan rakadrekä kore munbtä abko ngäniene tita niere kore munye. ³ Akwa ni abko käkwe tödekani Kristobti, ye abko näin kä jadükakrä Ngöbökwé ye kánti, aisete kukwe niebare kira

Ngöbökwe nitre israelitabtä ñan rakadrekä nibtä.
Kä ye mdenbtä abko Ngöbökwe niebare krörö:

Ti moto rababa romon krübäte, kākwe nieba krörö
niaratre rüere:

Kä jadükakrä tikwe, ye kánti nitre ye ñan
rükadre jire, tikwe nieba kore rüere, *Salmos*
95.11

niebare Ngöbökwe ni mrākä kirakirabtä. Akwa
kena deka Ngöbökwe kä dātebare angwane, sribi
nuenbare ünān jōkrä kwe, bti jadükani kwe gare
nie, ⁴ ñobtä ñan angwane köbö kükü abko btä
Ngöbö Kukwei tä niere krörö tārā keteti kánti:

Ngöbökwe sribibare ünān jōkrä, yehti köbö
kükurare angwane jadükani kwe, *Génesis 2.2*
abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁵ Abti nitre israelita
kākwe tōdekani ñakare Ngöböbti, aiseite Ngöbökwe
niebare ja Kukweibtä abko ti bike niere bobuta
abko krörö:

Kä jadükakrä tikwe, ye kánti nitre ye ñan rükadre
jire, *Salmos 95.11*
niebare Ngöbökwe.

⁶ Akwa kä jadükakrä Ngöbökwe ye tä janknu mda
abko kánti ni ruäre rabadi niken, akwa nitre is-
raelita kirakira ie kukwe kuin Ngöbökwe niebare,
akwa kukwe ye abko kitani temen kwetre, abtä
ñan nikani nebe kä jadükakrä Ngöbökwe ye kánti.
⁷ Ye mden kisete, kä nikanina kira ta Josué täbti
angwane, Ngöbökwe köbö jadükakrä mdara jire
köböi kitani. Köbö btin mda ye abko kä “Mtare”
niebare Ngöbökwe jrei David tukwe köböire abko
krörö:

Ngöböta dre niere, ye munkwe kukwe nua mtare,
ne ngwane munkwe ñan ja dokwä mika

ribi,

Salmos 95.7-8

niebare Ngöbökwe jrei David köböire. ⁸ Ngöbökwe niebare kore, ñobtä ñan angwane Josué rabadre nitre israelita ngwena kä jadükakrä Ngöbökwe kánti era metre, akräke köbö jadükakrä tärä mda Ngöbökwe ñan niedre jire chi. ⁹ Akwa Josué ñan nikani nitre israelita ngwena nebe kä jadükakrä era metre kánti, aiseite köbö jadükakrä tärä mda juta Ngöbökwe kräke, ¹⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbökwe jändrän jökrä dätebare, yehti köbö kükü te jadükani kwe, ye kwrere jire nire nire rikadre kä jadükakrä Ngöbökwe ye kánti abko tä jadüke sribi kweye.

¹¹ Kira nitre israelita ruäre ñan nükani kä jadükakrä Ngöbökwe kánti, ñobtä ñan angwane Ngöbö kukwei kitani temen kwetre. Ye kwrere, mun ngätäite ni ñakare jire iti käkwe Ngöbö kukwei kitadre temen, köböite ñan rükadre kä jadükakrä Ngöbökwe ye kánti, abkokäre ari sribire ja di ngöi jökrä, ¹² ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei abko nire amne dite amne, ngitra tu grine jütire jabtä kwärikwäri abko tä jändrän tikekä därebe, yehti ta Ngöbö Kukwei bäri grine krübäte. Ni töi amne ni moto bäri kaibe ñäre ñakare abko Ngöbö Kukwei ye kätä tikekä därebe amne ni töi ño ño kaibe nikwe amne nita töbike ño ño ni mdabtä, ye abko Ngöbö Kukwei tä mike gare jökrä nie. ¹³ Jändrän jökrä dätebare Ngöbökwe, ye abko ñan raba ja rükente jire chi Ngöbö okwä bäre mento Ngöbö ngäniene. Jändrän jökrä tä bütiere Ngöbö ngwärekre, aiseite Ngöbö abko ie nikwe ja niedi metre jökrä. Ngöbö ye mden okwä bäre ni ñan raba ngitie.

Jesu abko Ni Blitaka Ngöböbe Ni Mda Mda Diäre

Dänkien era metre

¹⁴ Mdakäre abko, Jesu Ngöbö Odei ye ara jire tä ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kri nikwe abko nikani nünenta kä käinbti, aisete ari tödeke kwatibe janknu bti. ¹⁵ Ari tödeke kore bti, ñobtä ñan angwane Jesu ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tä nikwe, ye abko ni di ñan rabadre nünandre mda Ngöbökrä angwane, ni rabadre ruentari tare ie, ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme Ngöbö rüere käta ni nuente ja käne, ye kwrere nakaninkä bätäkä ngwarbe käne Jesubtä, akwa ja mikani ngite ñakare jire chi bati kwe. ¹⁶ Ne aisete, nikwe ñan kä jürä ngwian-dre jabtä amne, brän krötö bari kürä gobrankrä Ngöbökwé, bti Ngöbö tä tākāninte ye kanti. Ngöbö moto kuin ni tarekā, ye ken ari krötö angwane, ni rabadi ruen bobre ie amne, kukwe bätäkä ng-warbe tä kite ni rüere, angwane ni die mikadi kwe.

5

¹ Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye abko diankata ni mda mda ngätäite amne, mikata blite Ngöböbe ni mda mda diäre amne ni mda mda kräke. Erere arato, niara tä jändrän bianka Ngöböye amne jändrän kukwaka Ngöböye ni ngite ngite ütiäre. ² Akwa ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye abko tä ja mike ngite ni mda mda kwrere arato. Ye mden kisete, ni mda mda töi ñakare käta ja mike ngite amne tä niken ji blobti, ni yebe rabadre blite jäme, ñobtä ñan angwane tä ja mike ngite niara-tre kwrere. ³ Ye mden kisete, niarakwe jändrän kāmikadre Ngöböye ja ngite ütiäre. Erere arato,

jändrän kämikadre kwe juta Ngöbökwe israelita ye ütiäre.

⁴ Sribi ye abko ütiäte kri abko ni ñakare jire iti raba den kise aubti jae, akwa Ngöbö ara jire kätä ni kärere abko erere kisete sribi ütiäte ye mikata kwe. Kira Moisés näire, Ngöbökwe Aarón käräbare sribi ne nuene abko erere mikani kwe niara kisete. ⁵ Ye kwrere arato, Kristo käkwe ñan ja mikani ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene au, akwa Ngöbö ara jire käkwe sribi bäri ütiäte kri ye biani ie, käkwe niebare krörö ie:

Ma abko ti Odei jen tikwe, ye abko tita mike gare ni jökräye mtare, *Salmos 2.7*
niebare Ngöbökwe Jesukristoye. ⁶ Erere arato, tärä mdara jire kanti Ngöbökwe niebare krörö ie:

Melquisedec nämane blitaka tibe ni mda mda diäre,
ye kwrere jire ma rabadi blitaka tibe ni mda mda diäre kärekäre, *Salmos 110.4*
niebare Ngöbökwe Jesukristoye, erere mikani ütiäte kri kwe, käkwe mikani blitaka jabe ni mda mda diäre dänkiene.

⁷ Jesu nämane nüne kä nebtä angwane, Ngöbö niara ngibiaka gata ngäniene, ye ben nikani blite angwane, namani ngrente krikri be, kä namani ja müaire amne, okwä ñoi namani näkäenkä kabre ie ja di käräbtä Ngöböye amne, Ngöbö kukwei mikani täte jökrä kwe, aisete Ngöbökwe kukwei nuani, käkwe mikaninta nire. ⁸ Jesu abko Ngöbö Odei bkänä, akwa ja tare nikani kwe, ye köböire Ngöbö kukwei mikadre täte ño abko nükani gare täte jökrä ie angwane, ⁹ Ngöbö jatani Jesu mike juto biare ne kwrere, aibe köböire ni jökrä Jesu mikaka täte

abko kräke Jesuta ni diantarikä kärekäre. ¹⁰ Amne Ngöbökwe mikani ni blitaka jabe ni mda mda diäre dänkiene Melquisedec nämane sribire ño ye kwrere.

Trö kwitadre ñakare Jesukristoye

¹¹ Tikwe kukwe nini, yebtä kukwe mda mda tä kabre niedre munye, akwa tikwe niedre ño angwane, rükadre gare nuäre munye abko ñan tä nebe nuke gare tie, ñobtä ñan angwane kukwe dirita munye abko tä niken jökrä mun olo bäre. ¹² Era bkänä kä nikanina raire ta angwane, munkwe Ngöbö Kukwei nuani amne, mun rabadrera dirire ni mda mdaye bä amarebti kukwe dirita käne ni jökräye Ngöbö Kukweibtä abko diridreta bobuta munye. Se abko mun rabadrera ünän käkwe mrö ribi kwetadre bä amarebti bäsi ngäbäkre di ñakare kätä kian aibe ñaen, kwrere jire mun tä nüne se, aisete kukwe dirita käne diridreta bobuta munye. ¹³ Tita niere kore munye, ñobtä ñan angwane ni kian aibe ñaen mun kwrere, ye abko ngäbäkre kianbtä kwrere amne ngäbäkre kianbtä, ie kukwe mden mden kuin metre Ngöbö ngwärekre gare ñakare, ye kwrere mun tä nüne. ¹⁴ Akwa ni ünän ünän abko kätä mrö ribi ribi kwete. Nitre ye abko dre dre kuin amne dre dre käme Ngöbö ngwärekre, yebtä ja töitikanina kabre kwetre, aisete tärä nebe gare ietre. Kwrere jire mun rabadre bä amarebti.

6

¹ Ne aisete, brän janknu mentokwäre rabakäre ünän Ngöbö ngwärekre. Mun rabadi ünän täte jökrä

angwane, kukwe diribare kănekăne munye Kristo-
btă, ye aibebtă mun ñan rabadre ja tōitike kărekăre.
Erere arato, ñan kukwe garera munye, ye aibe
jiebtî mun tădre năin janknu abko krôrô: Kukwe
kămekăme bătăkă ngwarbe mun nămane nuene, kă
nămane mun mike mente Ngöbö okwă bäre mento,
yebtă ñan mun tădre dirireta bobukăre. Erere
arato tōdekadre kwatibe Ngöböbtî, ye abko ñan mun
tădre dirire janknu. ² Erere arato, ja ngökadre
ñôte Ngöbö kăbtî amne kōbōtikadre ño, ñan mun
tădre kukwe ye dirire janknu. Mdakăre abko, kise
mikadre ni mdabtî Ngöbö die biandre ie, ñan yebtă
mun tădre dirire kăre. Mdakăre abko, Ngöbökwē
ni krütanikrütani mikadita nire ño kă mră năire
amne Ngöbökwē kukwe ūkadite ño ni krăke kă mră
năire, ñan yebtă mun tădre dirire janknu. ³ Akwa
Ngöbö diebtî ni rikai niren janknu mentokwăre
rabakăre ünăn abko tita niere munye, ⁴⁻⁶ ñobtă
ñan angwane ni ruăre, ietre Ngöbö mikanina
gare amne jăndrăn kuin Ngöbökwē kă kăinbtî abko
Ngöbökwē biandre ngwarbe ietre, ye namanina
gare metre ietre, akwa nitre ye kăkwē trō kwitadre
Ngöböye angwane, ni mda ñan rabadre nitre ye
tōi kwiteta jire chi Ngöbö kukwăre. Erere arato,
Ngöbö Ūai Deme nükani nüne btătre amne Ngöbö
kukwei nükani gare metre ietre amne, sribi kri
ñan tuabare namani bare okwăbtî arato, akwa
niaratre kăkwē trō kwitadre Ngöböye angwane, ni
ye ñan rabadre tōi kwiteta jire chi Ngöbö kukwăre
kore. Kukweta nakenkă kore, ñobtă ñan angwane
kukwe kămekăme tătre niken niaratre mike trō
kwite Ngöböye kore, yebtî abko tă Ngöbö Odei
müre keteta bobukăre kwrere jire tătre bă mike,

amne tätre Ngöbö Odei Jesu mike yakrä ni jökräye. Ye abko tä tare krübäte kräke.

⁷ Nitre btä tikwe kukwe nini, ye abko ti bike bä mike krörö: Dobo bti ñüta näkäen käre amne nura kuinkuin aibe tä kite niren te, ye abko ni sribikä kätä nura ngwä ötö kuin, yebtä abko Ngöböta dobo ye die mike amne tä ngibiare kuin. Ye kwrere tä nakenkä nibtä arato. ⁸ Akwa dobo bti ñüta näkäen käre abti kri mu ngwarbe kämekäme aibe tä kite niren, ye ngwane dobo ye tä nebe ütiäte ñakare. Abtä nane ngürün kebera nebe dobo yebtä. Abti mrä sribikä käkwe dobo kukwadi. Ye kwrere rakadikä nitre trö kwitaka Ngöböye yebtä.

⁹ Tita kukwe niere kore, akwa mun ti mräkätre tare tikwe, mun ye abko btä kukwe tare ye ñan rakadrekä ruen tie, ñobtä ñan angwane munta näin ji metrebti rabakäre dianintari Ngöbökwé. Ye abko gare kuin tie, ¹⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbö abko töi metre aisete ñan tä ni kite ngise ngwarbe, amne munta Ngöbö tarere, käkwe ni jen Ngöbökwé die mikani abti kä nüke mtare munta die mike janknu, ye abko Ngöbökwé ñan käikwitadrekä jabtí, käkwe mun die mikadi ruen tie. ¹¹ Munta ni jen Ngöbökwé die mike ja di ngöi jökrä, ye kwrere munkwe nuendre janknu abti Jesukristo jatadi nuketa, ie ti tö, jändrän kuin ngibiata munkwe Ngöböye, ye erere rabadi täte jökrä munkwe abkokäre. ¹² Ne aisete, munkwe ñan kä ngwian krene jabtä sribi Ngöbökwébtä, ie ti tö, akwa ni mda mda kätä tödeke kwatibe Ngöböbti, kätä jändrän köböi mikani ie Ngöbökwé ye ngibiare bätäreka jae abti tä nüke kisete, ye kwrere munkwe jändrän ngibia jae arato.

Ngöbökwe ja kukwei mikadi täte

¹³ Abraham abko kākwe tödekani kwatibe Ngöböbti, kwrere munkwe nūnandre. Niarabtā kukwe nakaninkā krörö: Kira Ngöbökwe ngäbākre köböi mikani ie angwane, ni mda ñakare bāri ütiāte Ngöbökrā, aisete Ngöbökwe ja kukwei mikadre täte era metre abko niebare ja kābti kwe, niebare krörö kwe Abrahamye:

¹⁴ Tikwe ja di biandi mae, aisete ma bkün däredi kwati ja täritäri, *Génesis 22.17* niebare Ngöbökwe. ¹⁵ Ye abko Abrahamkwe ngib-iabare bätārekā abti Ngöbökwe ngäbākre köböi mikani ie ye därebare. Ngöbökwe ja kukwei biani ie, ye erere namani bare.

¹⁶ Ye abko, ñobtä Ngöbökwe ja kukwei biani ja kābti kore abko ti bike bā mike krörö munye: Ni kā nebtā tā ja kukwei bien kwatibe, ye mikadre täte kwe, abkokāre tā ja kukwei bien ni bāri ütiāte niarākrā ye kābti. Ne aisete ni tārā ja kukwei bien kwatibe ni mda kābti, ye ngwane ni ye kākwe ja kukwei mikadi täte tā gare metre, aisete ni ñan raba ja kweteta jire chi mda kukwe yebtā. ¹⁷ Ngöbökwe jändrän köböi mikani, ye abko nire nire rabadre bkāne abko mikani gare metre kwe, yehti ja kukwei mikadre täte era metre abko niebare ja kābti Ngöbökwe Abrahamye. ¹⁸ Ngöbökwe kukwe ketebu niebare krörö Abrahamye: keteti abko ja kukwei biani ja kābti kwe. Ketebukāre abko, ñan ja kukwei kitadre jire chi temen kwe, akwa ja kukwei mikadre täte era metre kwe, niebare kwe Abrahamye. Jändrän ketebu ye abko ni ñan raba kwite jire chi, ñobtä ñan angwane Ngöbö abko ñan raba ni ngökö jire

chi. Ngöbökwe nuenbare kore, ni tödekaka Jesubti ngitiani Ngöböye jändrän kuin köböi mikani kwe rabadre nikwe, ye käi rabadre nuäre nuäre nibtä abkokäre. ¹⁹ Nitre ru ngwianka abko käta jä doboko kite ñöte nguse ru ketatekrä dime, ñan rikadre mento abkokäre. Ngöbökwe jändrän köböi mikani nie, bti nita tödeke, ye abko jä doboko ye kwrere, ñobtä ñan angwane nita tödeke Ngöböbti ye abko käta ni mike nünenkä dite jabtä, ni ñan rikadre mento Ngöböye abkokäre. Nita tödeke kwatibe Ngöböbti, ye mden köböire ni nena nebe kä bäri deme Ngöbö kanti kä käinbti, ye abko nita näin dän ngetbote ta nebebe Kä Bäri Demente ju blitakrä Ngöböbe kanti ye kwrere. ²⁰ Kä bäri deme, ye mden kanti abko Jesu ara jire nikanina ji tike ni käne nebe yete. Ye abko, Melquisedec nämane blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ye kwrere jire Jesu abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kärekäre kä bäri demente Ngöbö ngwärekrei.

7

Melquisedec amne Jesu abko blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre

¹ Melquisedec ye abko nämane jreire juta Salemté. Niara abko ni blitaka ni mda mda diäre Ngöbö ütiäte kribe. Bati Abraham jananbare rüre, kākwe jrei ruäre ganainbare kwäräbe, bti jataninta nūke Salem angwane, Melquisedec nikani ngäbti, kākwe ja di biani ie. ² Angwane Abrahamkwe jändrän dianinkä rübtä, ye ñäkänintbe keta jätä kwe, bti biani keteti kwe Melquisedeye. (Kukwe Melquisedec käta “Jrei kukwe ükatekä metre”

niere hebreore. Akwa “jrei juta Salem” ye abko kâta “Jrei kâ jämente” niere hebreore arato.)³ Melquisedec ye abko rûn amne meye gare ñakare nie. Erere arato, mräkâ kirakira gare ñakare nie. Mdakâre abko, niara därebare ñongwane amne krütani ya abkobtä Ngöbö Kukwei tä blite ñakare arato. Ne aisete, Melquisedec abko bä mikata bäsi Ngöbö Odei Jesu kwrere arato amne niara abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kärekäre.

⁴ Melquisedec abko bäri ütiäte tuen munkwe. Melquisedec abko bäri ütiäte, aisete ni mräkâ kâne Abraham ara jire kâkwe mikani ütiäte jae amne jändrän dianinkä kwe jrei mda mdakän rübtä abko biani keteti kwe Melquisedeye. ⁵ Akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye abko kâta niere krörö: Nire nire därebare Leví mräkäkri kâta sribire ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kwrere, ye aibe kâkwe jändrän kärädre keteti jakrä abko nieta kore. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre ye abko israelita mräkâ ara amne därebare Abrahamkri arato, akwa jändrän kärädre kore kwetre mräkäye abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁶ Melquisedec abko ñan jatani Leví mräkäkri, akwa Abraham ara jire kâkwe jändrän dianinkä rübtä ye abko kani ngäbti keteti kwe Abrahamye. Bärire mda abko, Abraham abko ie Ngöbökwé jändrän köböi mikani akwa Melquisedec kâkwe ja di biani Abrahamye. ⁷ Ye abko ni ie ja di bianta abko ñakare bäri ütiäte ni ja di bianka ie ye kräke abko garera ni jökräye, aisete Melquisedec abko bäri ütiäte Abrahamkrä gare nie. ⁸ Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Leví mräkäkri kâta jändrän kaen ngäbti keteti jakrä nitre israelitaye, ye abko

ni kä nebtä, aisete tätre krüte. Akwa Melquisedec abko tä nire amne tä nüne janknu, kwrere jire blitata btä abko kākwe jāndrān kani ngābti keteti Abrahamye. ⁹ Amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dārebare Levíkri kätä jāndrān kaen ngābti keteti jakrä, ye ara jire kākwe jāndrān biani keteti arato Melquisedeye Abraham köböire abko ni rabadre niere, ¹⁰ ñobtä ñan angwane Melquisedec jatani Abraham ngābti angwane, Abrahamkwe jāndrān biani keteti ie, ye ngwane Leví ngāmi dārere, akwa nāmane ñāre ñakare Abrahambtä angwane, Abrahamkwe jāndrān biani Melquisedeye, aisete Melquisedec abko bāri ütiäte Leví krāke amne Leví mrākä ja tārītāri krāke arato.

Jesu abko Melquisedec kwrere

¹¹ Mdakāre abko, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dārebare Levíkri kätä jāndrān kukwe Ngöböye ni ngite ngite ütiäre. Angwane Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye, ye rüere nitre israelita nāmane ja mike ngite angwane, nāmane jāndrān ngwena nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre yeye kukwadre Ngöböye ja ngite ütiäre. Akwa jāndrān kukwata Ngöböye ni ngite ngite ütiäre ye kākwe niaratre mikadre metre Ngöbö ngwārekri akrāke Ngöbökwē ñan ni mda blitaka jabe ni mda mda diäre juandre jire mda. Akwa ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dārebare Levíkri nāmane jāndrān kukwe ni ngite ngite ütiäre ye ñan namani ni mike metre Ngöbö ngwārekri, aisete ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre Melquisedec kwrere juani Ngöbökwē amne ñan ni mda Aarón kwrere juani kwe, ¹² ñobtä ñan angwane ni blitaka Ngöböbe ni

mda mda diäre kwitadre jökrä, ye ngwane kukwe biani nuendre nie ja ngite ütiäre ye kwitadre arato. ¹³⁻¹⁴ Ni Dänkien Jesu, btä Ngöbö Kukwei tä blite ye abko ñan jatani Leví mräkäkri, akwa jatani Judá mräkäkri. Judá mräkäkri abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre jatadre abko Moisékwe niebare ñakare jire, akwa Jesu abko därebare Judá mräkäkri abko gare metre nie amne niara abko blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nieta Ngöbö Kukweibtä. ¹⁵ Ye abko, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre Melquisedec kwrere rükadre btin mda bkänä, ne ngwane nunkwe kukwe nini abko rabadre tuen bäri metre nunye. ¹⁶ Ye abko, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nūkanina mda era metre, akwa Ngöbökwé ñan mikani sribire ñobtä ñan angwane därebare Levíkri, akwa mikani sribire Ngöbökwé ñobtä ñan angwane niara abko ni di kri amne krüte ñakare aisete. ¹⁷ Ye gare nie, ñobtä ñan angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre Melquisedec, yebtä Ngöbökwé niebare krörö: Melquisedec nämane blitaka tibe ni mda mda diäre,

ye kwrere jire ma rabadi blitaka tibe ni mda mda diäre käreäre, *Salmos 110.4*
niebare Ngöbökwé Jesukristoye abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.

¹⁸⁻¹⁹ Leví mräkä blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ie Ngöbökwé sribi biani nuendre käne Moisés näire, akwa sribi kwe namani ngwarbe, ñan namani ütiäte, ñobtä ñan angwane nikwe jändrän biandre ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kukwäkrä ni diäre ni ngite ye ütiäre niebare Ngöbökwé Moiséye, ye abko di namani ñakare ni mikäkrä

metre Ngöbö ngwärekre. Ye mden kisete, kukwe ye namani ütiäte ñakare mda amne kukwe ye täte abko Ngöbökre kukwe mdara jire btin mikani Jesu köböire abko bäri ütiäte tödekakrä nie. Jesu ye mden köböire abko nita krötö ja ken Ngöböbe.

²⁰ Mdakäre abko, Jesu namani bäri ütiäte ye abko Ngöbö ara jire käkwe ja kukwei mikadre täte era metre abko ja kukwei biani kwatibe kwe Jesubtä. Akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri abko Ngöbökre mikani sribire arato, akwa niaratre Kräke Ngöbökre ja kukwe biani ñakare kwatibe kore. ²¹ Akwa ni Dänkien Jesu Kräke abko Ngöbökre ja kukwei biani kwatibe, aisete Ngöbö Kukweibtä niebare krörö kwe Jesuye:

Ma abko blitaka tibe ni mda mda diäre kärekäre, aisete ni Dänkien Ngöbö käkwe ja kukwei biani kwatibe kore, niebare kwe, yehti ñan ja töi kwitadita jire chi kwe, *Salmos 110.4* nieta kore Ngöbö Kukweibtä. ²² Ngöbökre ja kukwei mikadi täte niebare kwatibe kwe, ye mdenbtä kukwe mda ükaninte btin Ngöbökre Jesu köböire ye abko bäri kuin kukwe ükaninte käne Moisébe ye ngwä.

²³ Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri ye abko kwati, käkwe sribibare ja täritäri, ñobtä ñan angwane tä krüte abko täte mda nämane neme sribire abti kä nüke mtare. ²⁴ Akwa Jesu abko tä nüne kärekäre, niara krütadita ñakare mda, aisete Jesu aibe rabadi blitaka kärekäre Ngöböbe ni diäre amne ni mda ñan rabadi sribire jire chi niara täte. ²⁵ Ne aisete, nire nire tä kite Ngöböye rabakäre dianintari Jesu köböire, ye abko

Jesu di tärä diantarikrä täte jökrä kärekäre, ñobtä ñan angwane Jesu abko tä nüne kärekäre blitakäre kräke Ngöböbe aisete.

²⁶ Ye abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien Jesu ye kwrere abko dbe nikrä abko erere namani, ñobtä ñan angwane Jesu abko deme, kukwe kämekäme ñakare btä amne ja mike ngite ñakare. Erere arato, nitre kukwe kämekäme nuenkä, ye kwrere nünabare ñakare kwe amne Ngöböke mikani bāri ütiäte ni jökrä ngwä kä käinbti sete. ²⁷ Ye abko, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre därebare Levíkri ye abko ñakare ja kwrere Jesube, ñobtä ñan angwane käne niaratre nämāne jāndrān kāmike kukwadre Ngöböye ja ngite ütiäre, abti nämāne jāndrān kāmike kukwadre mda Ngöböye nitre israelita mda mda ngite ye ütiäre. Ye abko nämāne nuene köbö kwatirekwatire, akwa Jesu abko kākwe ja ara jire biani müre ketadre au ni jökrä ngite ütiäre. Ye abko niarakwe nuenbare batibe amne ütiäte kärekäre Ngöbö okwäte. ²⁸ Kukwe Biani Ngöböke Moiséye ye abko tä ni kukwe kämekäme nuenkä mike blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene. Abti Ngöböke ja Odei Jesu mikadi sribire niebare kwe. Ngöböke ja Odei Jesu ara mikani blitaka jabe ni mda mda diäre dänkiene. Ngöbö Odei Jesu ye abko Ngöböke mikani biare täte sribi ye nuenkäre kärekäre.

8

Kukwe ükaninte btin Ngöböke nibe

¹ Ye abko, kukwe nieta tikwe abko krörö: Jesu abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre

dänkien nikwe, ye abko kä bări ütiäte kánti namani tákänintbe Ngöbö küde ruenkri kä käinbti sribi namani bare ie bä mikakäre. ² Kä bări kuin deme era metre kä käinbti, ye kánti tä blitaka ni diäre, ye abko ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre* nämane bä mike, akwa ju kä käinbti ye abko ñan ni kä nebtäkwe mikani, akwa ni Dänkien Ngöbö ara jire käkwe mikani au abko kánti Jesu tä blite Ngöböbe ni diäre.

³ Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien abko mikata jökrä Ngöbökwé jändrän biankäre Ngöböye amne jändrän kukwakäre Ngöböye ni ngite ütiäre, ye kwrere arato Jesu käkwe jändrän biandre Ngöböye ni ngite ütiäre arato abko erere ja biani kwe müre ketadre krusobtä. ⁴ Akwa Jesu tädre janknu kä nebtä, ye ngwane abko niara ñan rabadre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ñobtä ñan angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri tärä kwati, kätä jändrän bien Ngöböye, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye kätä nuemna ietre ye kwrere. ⁵ Ju blitakrä Ngöböbe, kánti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kä nebtä tä sribire. Ju ye abko kätä jändrän kuin era metre kena kä käinbti abko bä mike jirekäbe ye gare nie, ñobtä ñan angwane kira ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre ye Moisés nikani mike angwane, Ngöbökwé mäträbare btä, käkwe niebare krörö ie: Ju mikadre ño, tikwe bä mikaba tuadre mae Ngitio Sinaíbtí, yebtä makwe töbika amne, ju bä tuaba makwe, ye kwrere makwe mika, niebare

* **8:2** ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre. Ju ne abko kädianta tabernáculo suliare abko btä ma raba ñäke tärä Exodo 26–30.

Ngöbökwe ie. ⁶ Akwa Jesu abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tä nikwe ye abko sribi bäri kuin biani ie Ngöbökwe amne, niara köböire Ngöbökwe kukwe mdara jire ükaninte btin nikrä abko bäri kuin kukwe ükaninte käne Ngöbökwe Moisés näire yekrä. Amne kukwe ükaninte btin, ye köböire abko jändrän bäri kuin köböi biani nie Ngöbökwe.

⁷ Ngöbökwe kukwe ükaninte käne nitre israelitabe Moisés näire ye rabadre kuin täte jökrä, ye ngwane Ngöbökwe ñan kukwe mdara jire ükarete btin ben. ⁸ Akwa kukwe ükaninte käne Ngöbökwe nitre israelitabe abko btä kukwe namani kri, ñobtä ñan angwane ye köböire niaratre ñan namani kuin metre, namani tuen Ngöböye, aiseté Ngöbökwe niebare krörö abko tä tikani niara Kukweibtä:

Ni Dänkien Ngöbö kätä niere krörö:

Kä jatadi angwane, tikwe kukwe mdara jire ükadite btin nitre israelita Judá mräkä yebe amne nitre israelita mda mdabe.

⁹ Tikwe kukwe ükadite btin mda, ye abko ñan rabadre kukwe ükaninte käne tikwe nitre israelita mräkä känekäne ben Moisés näire ye kwrere.

Nitre israelita nämane Egipto angwane, ngäbäkre rün kätä ngäbäkre kaen küdebtí niara ngibi-akäre,

ye kwrere tikwe nitre israelita kaba küdebtí, ti rikaba ngwenante juta Egipto bäre mento.

Ye ngwane tikwe kukwe ükateba bentre, akwa niaratre käkwe ti kukwei kitani temen amne, ñan mikani täte kwetre amne tikwe trö kwitaba ietre.

Akwa kukwe ükadite btin, ye abko ñan rabadre kukwe käne kwrere, niebare ni Dänkienkwe.

¹⁰ Akwa yehti tikwe kukwe mdara jire ükadite btin nitre israelitabe abko krörö nieta ni Dänkienkwe:

Ti kukwei ñan käi rikwitadrekä jire btitre, ñobtä ñan angwane rabadi niaratre töite.

Ti rabadi Ngöbö jen niaratrekwe amne niaratre rabadi juta jen tikwe.

¹¹ Ye ngwane abko, ni ñan rabadi dirire jire chi mda ni kukwe mukoye amne ni mräkäye ni Dänkien mikakäre gare ietre, ñobtä ñan angwane ni ütiäte krikri amne ni ütiäte ñakare abko ie ti rabadi gare jökrä, aiseite ñan rabadi dirire jae kwärikwäri.

¹² Mdakäre abko, nitre ye käkwe ja mikani ngite kri ti rüere, ye abko tikwe diandikä jökrä mento btätre.

Amne ja mikani ngite kwetre, ye ñan rükadita töre jire chi tie, *Jeremías 31.31-34*

niebare kore ni Dänkienkwe. ¹³ Ye abko, Ngöböta kukwe mda btin ükete tä niere, ye ngwane kukwe ükaninte käne Moisés näire abko tä neme ütiäte ñakare nieta kwe amne, kukwe ütiäte ñakare tärä neme ngwarbe abko näin nenkä jötrö.

9

Ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre

¹ Ye abko, kukwe ükaninte käne Ngöbökwé nämane angwane, Ngöbö mikadre ütiäte ño ño abko Ngöbökwé ükaninte ja täritäri. Kä ye ngwane abko kä nämane mikani jenena kä nebtä, kanti Ngöbö käikitadrekä abko nämane ükaninte krörö:

² Ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre ye mikani angwane, namani ñäkänintbe ketebu ja täritäri abko krörö: känime jukwe ken abko Kä Deme nämane. Kä Deme ye kanti abko ñotra grä nämane mikani amne mesa nämane kwati arato abko bti ban deme mikani Ngöbö ngwäreki. ³ Angwane kä bäri gwi nämane ñäkänintbe dän kukwän ngetbo ötöbu bti abko kädian nämane Kä Bäri Deme. ⁴ Kä ye kanti abko ñukwä grä orore kri ngwäri mnü rä bäne kukwakrä Ngöböye nämane amne kaja btä oro nämane ketaninkä bäre ta nämane yete abko Ngöbökwé kukwe ükaninte nitre israelitabe nämane bä mike. Erere arato, kaja orore ye teri abko kantra orore nämane mikani kwati. Kantra ye abko te mana nämane mikani. Mdakäre abko, kaja ye teri mökän Aarónkwe mu ngitianinkä* btä abko nämane. Erere arato, jä btä Ngöbökwé ja Kukwei biani nuendre Moiséye ye nämane mikani arato kaja ye teri. ⁵ Angwane kaja käri ye kanti Ngöbö nämane ni ngite denkä nibtä. Kaja käri yebti abko angele kä kerubine bä nämane mikani nibu abko nämane ngike metaninte ja ngäbti kwärikwäri kaja käribti ta, ye abko Ngöbö ütiäte kri nämane yete abko nämane bä mike kore. Ye abko, kukwe tä kabre mda jändrän nebtä, akwa gwängwarbe ti ñan raba blite metre jökräbtä ja täritäri.

⁶ Jändrän jökrä nämane ükaninte biare kore ju nuäre ngwiandre blitakrä Ngöböbe te, ye kanti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tä niken käre köbö kwatirekwatire kä ñäkänintbe kena gwi

* **9:4** Mökän Aarónkwe mu ngitianinkä. Ngöbökwé mökän Aarónkwe mikani mu ngitiekä, niarakwe Aarón dianinkä sribikä jakrä bä mikakäre. Ñäke Números 17.1-11 ye kanti.

kädianta Kä Deme ye kánti, sribi kwe nuenkäre Ngöbökrä. ⁷ Akwa kä ñäkänintbe ketebukäre kä teri gwi kädianta Kä Bári Deme, kä ye kánti abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien aibe tä niken batibe kä kwatirekwatire. Akwa tä niken kä ye kánti angwane, jändrän dārie jāta niken kwe metadrekā kaja yebti ta ja ngite ütiā biankrā Ngöböye amne ni mda mda tä ja mike ngite abko tä gain ñakare abko ütiā biankrā arato.

⁸ Kukwe kore ye mden köböire abko Ngöbö Üai Deme nämāne kukwe krörö mike gare nie: Jesu ngāmi nüke, kānenkri ju blitakrā Ngöböbe kánti kä deme tä kāne yete, ye ngwane ji niken Kä Bári Demente, kánti Ngöböta abko tä dikani jite ni mda mda krāke. ⁹⁻¹⁰ Akwa kukwe ye abko tä kukwe bā mike jirekābe nie kä ne ngwane abko krörö: Nitre israelita nämāne nüke ju blitakrā Ngöböbe kánti jändrän bien kāmikakrā Ngöböye ja ngite ütiāre. Erere arato, kukwe nämāne ükaninte kabre mröbtā amne jändrän ñadre yebtä ja mikakäre dbe Ngöbö ngwārekri. Erere arato, nitre israelita nämāne köböitike bātākā ngwarbe amne nämāne jūben bātākā ngwarbe ja mikakäre dbe Ngöbö ngwārekri. Ngöbökwē ükaninte nuendre, ye kwrere nuenbare nitre israelitakwe, akwa nitre Ngöbö mikaka ütiāte kore jae, ye tä ja ngrabare aibe mike dbe Ngöbö ngwārekri, ñobtä ñan angwane jändrän yebti Ngöbö ñan tä ni tōi kwite, aisete jata nebe ruen ngite janknu ietre, aisete Ngöbö ngāmi kukwe mda ükete btin, ye kānenkri abko kukwe ye ütiāte.

Kristo dārie bāri ütiāte Ngöbö ngwārekri

¹¹ Akwa mtare Kristo nūkanina. Niara köböire Ngöbökwé kukwe mda ūkaninante btin, aisete niara abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien nikrā amne jāndrān kuinkuin tā nikrā Ngöbökwé, ye niara jatani bien nie. Erere arato, ju blitakrā Ngöböbe kā kāinbti, ye kānti niara nikani gwi sribire ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien kwrere. Ju ye abra bāri kuin deme era metre ju blitakrā Ngöböbe kā nebtā ye ngwā. Ju kā kāinbti ye ñan ni kā nebtākwe mikani amne ñakare sribi ni kā nebtākwe. ¹² Mdakāre abko, Kā Bāri Deme te Kristo nikani, ye abko ñan nikani chibo amne nbi ngābāli dārie bien ni ngite ūtiāre, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien tā nune kā nebtā ye kwrere, akwa niara krūtani kru-sobtā batibe ni ngite ūtiāre abko namani dbe amne ūtiāte kri kārekāre Ngöbö ngwārekri. Ye köböire Kristo kākwe ni dianinantari kārekāre, yebti Kā Bāri Deme te Kristo nikani batibe, ñobtā ñan angwane sribi namani bare tāte ie aisete. ¹³ Ye abko, nitre israelita kātā nbi kwane dārie, chibo dārie metekā ni ngite ngitebti. Erere arato, nbi mōre kukwata abko ngūbrūn metakata ni ngite ngitebti, ni ye ngite diankakāre mento btā, akwa ye abko kātā ni ngite denkā ñakare jire chi mento ni yebtā, akwa tā ni ngrabare aibe mike dbe Ngöbö ngwārekri. Niaratre tōi amne moto tā nebe kāme janknu. ¹⁴ Jāndrān ngwarbe ūtiāte ni ngrabare aibe mikakrā dbe Ngöbö ngwārekri, akwa Kristo dārie bāri ūtiāte kri kākwe ni mikadre deme era metre Ngöbö ngwārekri, ñobtā ñan angwane Ngöbö Ūai tā nire kārekāre ye köböire Kristo ara jire kākwe ja biani mūre ketadre nikrā krusobtā. Kristo

abko deme metre, ja mike ngite ñakare jire bati Ngöbö rüere, kākwe ja biani Ngöböye ni ngite ütiäre. Ye mden kisete, kukwe kämekäme nuen nämane nikwe kä nämane niken ni ngwena Ngöbö okwä bäre mento, ye abko Kristo dārie kätä denkä jökrä ni töibtä amne Ngöbö nire nünanka kärekäre, ye kräke ni rabadre sribire, abkokäre Kristo dārie kätä ni mike deme Ngöbö ngwärekre.

¹⁵ Ye mden kisete, kukwe ükaninte btin Ngöbökwē nibe, ye abko Jesukristo aibe kätä mike ütiäte nikrä, kätä ni mike ja mäketa Ngöböbe. Ni käräbare Ngöbökwē rabadre nüne kärekäre ben, Ngöbökwē köböi mikani kore ietre ye kwrere, abkokäre Kristo abko ni mikaka ja mäketa Ngöböbe kukwe btin ye köböire. Ni jökrä kākwe ja mikani ngite kukwe ükaninte käne Ngöbökwē ye näire, akwa Kristo krütanina niaratre diäre, niaratre tikatekäre kukwe kämekäme nuenbare kwetre yebtä, aisete Ngöbö raba mike nüne kärekäre jabe.

¹⁶ Yebtä abko, ti bike kukwe bä mike krörö: Ngäbäkre rün kätä tärä ükete jändrän jakwe dräikrä ngäbäkrebtī. Ye abko ngäbäkre rün tä nire angwane, kukwe ükaninte täräbtä ye ñakare ütiäte. Akwa ngäbäkre rün ye krütadre tä gare metre, ye ngwane batibe tärä ye rabadre ütiäte. ¹⁷ Ne aisete ni tärä ükatekä ye tä nire angwane, tärä ye ñan rabadre ütiäte, akwa krütadre angwane, batibe tärä ye rabadre ütiäte. ¹⁸ Ye mden kisete, kira Ngöbökwē kukwe ükaninte käne nitre israelitabe angwane, kukwe ye rabadre ütiäte, abkokäre jändrän gatadre abko dārie kākwe kukwe ye mikani ütiäte. ¹⁹ Ne aisete Ngöbökwē kukwe biani nuendre, ye Moisékwē niebare jökrä nitre

israelitaye, bti obeja drüen dikani dänre bä tain Moisékwe diani kisete, kākwe hisopo krie küde ötaninkä krati, bti nbi amne chibo dārie mritani ñöbe abko te Moisékwe hisopo küde amne dān bä tain ye mritaninkä, bti metaninkä kwe kukwe biani Ngöbökwe Moiséye yebti amne nitre israelitabti arato. ²⁰ Angwane Moisékwe niebare ietre: Ngöbökwe kukwe ükaninte munbe, ye mden abko jändrän dārie ne köböire nibira ütiäte munkrä mtare, niebare kwe ietre. ²¹ Erere arato, ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwian-dre, yebti Moisékwe jändrän dārie metaninkä amne, jändrän jökrä sribikrä ju yete abko bti jändrän dārie metaninkä kwe arato, ²² ñobtä ñan angwane bäsi jändrän jire jökrä ye mikadre dbe Ngöbö ngwārekri jändrän ngwarbe dāriebti amne, jändrän ñan kāmikadre dārie mikakāre nibtä ne ngwane, ni ngite diankaka ñakare nibtä abko Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye kätä niere.

²³ Ne aisete, ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwian-dre amne jändrän mda tä ju yete abko jändrän dārie kätä mike dbe Ngöbö ngwārekri. Akwa ju blitakrä Ngöböbe amne jändrän mda mda tä ju yete, ye abko tä Ngöbö kanti kä känbti aibe bä mike, akwa Ngöbö kanti kä känbti abko bäri ütiäte, aisete jändrän dārie abko ñakare ütiäte jändrän yekrä. Ye mden kisete, ni bäri ütiäte jändrän yekrä abko dārie aibe rabadre mike dbe Ngöbö ngwārekri, ²⁴ ñobtä ñan angwane ñan ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwian-dre sribebare ni kä nebtäkwe te Kristo nikani. Ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwian-dre kä nebtä ye abko jändrän ño tä kä känbti Ngöbö kanti tä ükaninte ño abko bä mikata jirekābe nete, ñan ye

kwrere te Kristo nikani, akwa Ngöbö kä käinbti ara jire, kanti Kristo nikani, aiseti mtare Kristo tä Ngöbö ngwäreki kä käinbti amne tä blite nikrä Ngöböbe. ²⁵ Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tä niken käre kä kwatirekwatire Kä Bäre Demente jändrän jenena däre ngwena ni ngite ütiäre Ngöböye. Niara ñan tä ja däre ngwena ni ngite ütiäre Ngöböye. Ye kwrere Kristo ñan nikani kä käinbti ja mike müre ketadre bäre bäre ni ngite ütiäre. ²⁶ Ye abko, jändrän kämika nämene käre ni ngite ütiäre, ye kwrere Kristokwe nuendre, ye ngwane kä dätebare kena Ngöbökw abti kä nüke mtare Kristo krütadre bäre bäre ni ngite diankakäre mento nibtä; akwa ye kwrere nakaninkä ñakare. Kä mrä ne ngwane Kristo nükani, käkwe ja biani müre ketadre batibe amne kärekäre rabai ütiäre Ngöbö ngwäreki. Kristo ara jire käkwe ja biani müre ketadre au ni ngite diankakäre mento nibtä. ²⁷ Ye abko, ni jökrä krütadre batibe abko ükaninte kore Ngöbökw nikrä, abti krito tobo tä kukwe ükete, ye kwrere Ngöbökw kukwe ükadite nikrä. ²⁸ Ye kwrere arato, Kristo käkwe ja biani müre ketadre batibe ni kwati ngite ye diankakäre mento btäre. Abti Kristo jatadita bobukäre kä nebtä angwane, ñan jatadita ni ngite diankakäre tä nibtä akwa, nire nire tä ngibiare ngäbti, ye abko jatadi dentari.

10

Kristo käkwe ja biani müre ketadre batibe

¹ Ye abko, ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwian-dre te jändrän biandre ja ütiäre niebare Ngöbökw Moiséye, ye abko jändrän bäre kuin jatadre Kristo

köböire abko bä mika nämane, akwa jändrän ye bä aibe amne ñakare era metre. Ye mden kisete, nitre nämane nūke Ngöbö käikitakakäre ye nämane niken jändrän arabe bien kämikadre janknu kä kwatirekwatire ja ngite ütiäre Ngöböye. Jändrän kämikani ye ñan raba ni ye mike metre Ngöbö ngwärekre. ² Ye abko, jändrän nuenta ja ngite ütiäre ju blitakrä Ngöböbe te, ye kākwe ni ngite diandrekä mento nibtä era metre, ye ngwane nitre Ngöbö käikitakaka nämane jändrän bien kämikakrä kore, ye ñan biandre kwetre ja täritäri ja ngite ütiäre, ñobtä ñan angwane niaratre ñan rabadre ngite mda Ngöbö ngwärekre amne ja ñan rabadre ruen ngite jire chi mda ietre. ³ Akwa jändrän bianta kämikadre ja ngite ütiäre Ngöböye, ye abko niaratre tä ja mike ngite Ngöbö rüere abko tä miketa töre ietre kä kwatirekwatire. ⁴ Niaratre tä nuene kore, ñobtä ñan angwane nbi kwane dārie amne chibo dārie ye abko ñan raba ni ngite denkä jire chi mento nibtä, aisete jata nebe ruen ngite janknu ietre. ⁵ Ye mden kisete, Kristo jatani nūke kä nebtä angwane, niebare kwe Ngöböye abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä abko krörö:

Jändrän ngwarbe kämikata makrä amne nura ngwä bianta makrä, ni ngite diankakäre mento btä, ie ma ñan tö, aisete makwe ti mikani dārere ni kä nebtä kwrere.

⁶ Erere arato, jändrän kukwani makrä amne jändrän kämikani makrä ni ngite diankakäre mento btä, ye abko käi namani nuäre ñakare mabtä.

⁷ Abtä tikwe nieba krörö mae:

Ma kukwei tä tikani ño tibtä, ye kwrere
tita nete ma kukwei mikakäre täte Ngöbö,

Salmos 40.6-8

niebare Kristokwe Ngöböye. ⁸ Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye kätä jändrän ngwarbe kāmikamna biandre Ngöböye, akwa kukwe yebtä Kristokwe niebare Ngöböye: Jändrän ngwarbe kāmikata mae amne nura ngwä bianta, ye abko ie ma ñan tö amne käi namani nuäre ñakare mabtä. Erere arato, jändrän ngwarbe kukwata mae ni ngite diankakäre btä, ye abko ie ma ñan tö, niebare Kristokwe. ⁹ Yebti niebare krörö mda kwe Ngöböye: Ma kukwei tä tikani ño tibtä, ye kwrere tita nete ma kukwei mikakäre täte Ngöbö, niebare Kristokwe. Ne aisele kukwe ükaninte käne, ye abko Ngöbökwé dianinkä mento abko täte kukwe mda btin ükaninte kwe. ¹⁰ Jesukristo kākwe Ngöbö kukwei mikani täte, ja biani müre ketadre au kwe ni ngite diankakäre mento nibtä, ye mden köböire abko Ngöbökwé ni mikani deme ja ngwärekre, ñobtä ñan angwane Jesukristo krütani batibe amne ye abko ütiäte kärekre.

¹¹ Akwa kukwe ükaninte käne Ngöbökwé, yebti abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tä nūnaninkä krö* sribi kwe nuene Ngöbökrä köbö kwatirekwatire. Köbö kwatirekwatire jändrän kāmikata kwetre ja täritärī, akwa jändrän ye ja kwrere jökrä amne di ñakare jire chi ni ngite denkä mento nibtä. ¹² Akwa Jesukristo abko kākwe ja biani müre ketadre batibe ni ngite ütiä

* **10:11** nūnaninkä krö. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nāmane nūnaninkä krö sribi nuenkāre, ye abko kätä sribi ngāmi nebe bare ietre bā mike.

biankāre amne ye rabai ütiāte kārekāre. Yebti nikaninta kā kāinbti amne, kā bāri ütiāte kānti namani tākānintbe Ngöbö küde ruenkri sribi namani bare tāte ie bā mikakāre. ¹³ Ye kānti abko Ngöbökwē Jesukristo rüe mikadi jökrā niara ngoto tāni abko tā ngibiare, ¹⁴ ñobtä ñan angwane Jesukristo kākwe ja biani müre ketadre batibe, ye köböire abko nire nire mikata deme bātārekā ja tāritāri Ngöbökwē ye abko Kristo mikani metre Ngöbö ngwārekri amne rabai metre kārekāre.

¹⁵ Kukwe ye abko era abko Ngöbö Üai Deme kätä niere nie arato Ngöbö Kukweibtä abko krörö:

¹⁶ Akwa yebti kukwe rabadi ükaninte btin krörö nieta ni Dänkienkwe;

Ti kukwei ñan kāi rikwitadrekā jire btitre, ñobtä ñan angwane rabadi niaratre töite.

¹⁷ Amne niaratre kākwe ja mikani ngite ti rüere, kākwe kukwe kāme nuenbare ti rüere, ye ñan rükadita töre jire chi mda tie, *Jeremías*

31.33,34

niebare Ngöbökwē. ¹⁸ Ye mden kisete, Ngöböta ni ngite denkā mento nibtä, aisete jändrän ñakare jire chi mda biandre kāmikakrā Ngöböye ja ngite ütiāre.

Nünandrekā dite jabtä

¹⁹ Ne aisete ti mräkātre, mtare Jesu krütani, dārie nimianinte nikrā, yebti Kā Bāri Deme Ngöbö kānti, ye kānti kā jürā ñakare jire chi nibtä niken rabakāre Ngöböbe, ñobtä ñan angwane Ngöbökwē kā biani nie niken niara kānti. ²⁰ Ni raba niken nebe Ngöbö kānti Kā Bāri Deme te, ñobtä ñan angwane Jesu kākwe ji tikaninta btin ni kāne nebe Ngöbö kānti amne ni rikadre ji yebti Jesube angwane, nikwe nünandi kārekāre Ngöböbe. Ye abko, dān

kukwän ngetbo nämane mikani jite Kä Deme amne Kä Bäri Deme ye ötöbu ta, ye kánti ta Kristokwe ji tikani ni käne nebe Ngöbö kánti. Dän kukwän te ta Jesu nikani abko niara ngrabare ara jire. Niara krütani, ye ngwane ji tikani kwe nikrä.

²¹ Amne ni Blitaka Ngöböbe Ni Mda Mda Diäre kri tä nikwe käta ni jen Ngöbökwé ngibiarebti.

²² Ne aisete, ja töi metrebti amne tödekabtä kwatibe Ngöböbti, ari krötö ja ken Ngöböbe, ñobtä ñan angwane Jesukristo kākwe ja dārie metaninkä ni töi kämenbti, ye kākwe ni mikanina deme. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nämane jüben nänkrä Ngöbö kánti, ye kwrere Jesukristo kākwe ni ngrabare jükaninante, aisete ari krötö Ngöbö ken.

²³ Mdakäre abko, Ngöbökwé jändrän köböi mikani nie abko ngibiare ngäbti, yebtä ari nünenkä dite jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja kukwei mikadi täte metre, aisete jändrän köböi mikani kwe, ye erere rabadi bare, aisete nikwe ñan ja töi mikadre ngwarbe kwäräkwärä amne nikwe tödekadre kwatibe Ngöböbti. ²⁴ Erere arato, ari ja kite ja tarere kwärikwäri amne sribi kuin nuene jakrä kwärikwäri. ²⁵ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti käta gätäre abko kánti ni ruäre ñan tä kwen gätäbtä, ye kwrere nikwe ñan nuendre, akwa Jesukristo ni Dänkien jatadita abko köböi nükerate ja ken, ye gadre nikwe angwane, ari ja ükekrö bäri gätäbtä amne, ari ja die mike kwärikwäri näin gätäbtä.

²⁶ Nikwe kukwe ye mikadre täte, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei era metre Jesubtä garera nie, yebti ta ni tädre ja mike ngite janknu ja töi jenbti Ngöbö rüere, ye ngwane jändrän mda ñakare

jire kāmikadre Ngöböye ni ngite diankakäre mento nibtä abko rabadre ütiäte Ngöbökrä. ²⁷ Akwa Ngöbökwē kukwe ükadite tare krübäte rüekrä abko köböi mikani kwe ietre, ye aibe ni rabadre ngibiare, ñobtä ñan angwane ñukwä jutra krikri kätä jändrän jökrä gaenkä, ye kwrere jire Ngöbökwē niara rüe gadikä jökrä ja dokwäre. ²⁸ Ye abko, Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye abko nire nire kākwe kitani temen amne, niarakwe ja mikani ngite bkänä kukwe ye rüere abko ni nibu ya o ni nimä kākwe niara tuani nuene kore niedre kwetre rüere, ye ngwane ni ye ñan namani nebe ruentari tare, akwa kitani ngise kāmikadre. ²⁹ Se abko ni Ngöbö Odei bäri ütiäte kri ye mikaka ngwarbe jae ni mda mda okwäbti, kätä mike ütiäte ñakare amne Ngöbö Odei dārie deme, mdenbti Ngöbökwē kukwe ükaninte btin nibe, dārie ye mikata ütiäte ñakare kwe, ye dokwäre abko Ngöbökwē ñan ni mikadre ja ngie nuen bäri kri krübäte abko munta nütüre ya? Erere arato Ngöbö Üai ni tarekä abko ni ye tä mike ngwarbe, ye dokwäre abko Ngöbökwē ñan ni mikadre ja ngie nuen bäri kri krübäte abko munta nütüre ya? ³⁰ Ngöbökwē ni mikadre ja ngie nuen ye gare nie, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Ngöbö kākwe niebare krörö abko tä tikani niara Kukweibtä:

Ti ara jire kākwe ni mda mda mikadi ja ngie nuen
ja dokwäre, *Deuteronomio 32.35*
niebare Ngöbökwē. Bärire mda abko, niebare
krörö mda kwe:

Ni Dänkien Ngöbö kākwe kukwe ükadite juta jen
kwe kräke angwane, mikadi ja ngie nuen
kwe, *Deuteronomio 32.36*

niebare kwe. ³¹ Ne aisetse Ngöbö nire moto rabadre romon nikrä kākwe ni mikadre ja ngie nuen ja dokwäre, ye ngwane jini bobre jakän!

³² Kukwe kore ñan rakadrekä munbtä, abkokäre mun jatani tödeke krire kena Kristobti angwane, kukwe nakaninkä krörö munbtä, ye munkwe ngwianta töre jae ja die mikakäre nūnanbtä dite Kristokrä: Munkwe ja tare nikani kri kena tödekabtä Kristobti, akwa munkwe nūnankabare dite jabtä.

³³ Angwane mun ruäre abko ie ñākābare kāmekāme amne taretare ni kwati ngwārekri amne, mun ruäre abko metani ni jökrä ngwārekri arato. Erere arato, ni ruäre nämāne ja tare nike kore abko ben mun ruäre abko namani nekete jakri die mikakäre. ³⁴ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti kitani ngite kä teri ye abko namani ruentari tare munye amne, munkwe die mikani, ye munkwe ngwianta töre jae. Erere arato, tödekabtä Jesubti jāndrān jen munkwe abko dianinkä munkān, akwa munkwe rūbare ñākare dokwäre amne kä namani bāri nuäre munbtä. Ye ñobtä ñan angwane jāndrān bāri kuin, niken ngwarbe ñākare tā kä kāinbti munkwe abko namani gare munye, aisetse mun namani jāme, ye abko munkwe ngwianta töre jae arato.

³⁵ Ne aisetse, Jesuta mun tarere amne, jatadita mun ngwiankāre kä kāinbti tā gare metre munye, ye abko munkwe ñan kita temen, akwa munkwe tödeka kwatibe janknu bti, ñobtä ñan angwane ye ütiäre abko Ngöbökwē jāndrān kuin biandi kri munye. ³⁶ Ye abko, Ngöbökwē jāndrān kuin köböi mikani munye, ye rükadre mun kisetse, abkokäre munkwe nūnandrekä dite bātārekä janknu ja tare

nikakäre tödekabtä Jesubti, ³⁷ ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei kätä niere krörö Jesubtä:

Ni juandre Ngöbökwé ye abko gwängwarbe kebera nûke.

Kä ñan kitadre raire ta kwe, aiseite rükadi jötrö.

³⁸ Amne ni deme tikwe kätä tödeke kwatibe tibti amne ñan ti rükandite kwe,

akwa nire nire kâkwe trö kwitadreta tie, ye abko kâi rabadi nuäre ñakare tibtä, *Habacuc 2.3-4*

nieta kore Ngöbö Kukweibtä. ³⁹ Akwa ni abko ñan tä rikakâreta ja jiebti, aiseite Ngöbökwé ñan ni gadrekä, akwa ni abko tödekaka Jesubti, aiseite ni ne abko rabadi dianintari nûnakäre kârekäre Ngöböbe.

11

Tödeka Ngöböbti abko bári ütiâte kri

¹ Tödeka ye abko jändrän ngibiata nikwe abko erere rükadi ni kisete abko nita mike era jae amne, jändrän tuen ñakare nie, akwa jändrän ye abko tärä era metre tä nebe ruen nie. ² Ye abko, ni mräkä kirakira kâkwe tödekani kore Ngöböbti, ye namani tuen kuin Ngöböye abko Ngöbökwé niebare.

³ Erere arato, nita tödeke kwatibe Ngöböbti aibe köböire Ngöbökwé kâ kâinta btä kâ tementa dätebare ja kukweibtä abko tä nûke gare nie. Akwa jändrän tuen ñakare nie abkobti Ngöbökwé kâ kâinta amne kâ temen dätebare, ye abko tä nûke gare nie, nita tödeke Ngöböbti angwane.

⁴ Mdakäre abko, Abel kâkwe tödekani kwatibe Ngöböbti, aiseite jändrän bári kuin biani kwe Ngöböye etba Caín ye ngwä. Jändrän biani Abelikwe Ngöböye, ye Ngöbökwé kani ngäbti amne

kuin niebare kwe btä. Angwane Abel nämane tödeke Ngöböbti, ye namani tuen kuin Ngöböye abko Ngöbökwie niebare. Ye abko, Abel krütanina, akwa tödekani kwatibe Ngöböbti kwe, yebtä abko kädrie tä mtare. ⁵ Enoc abko kākwe tödekani Ngöböbti, ye köböire abko Ngöbö nikani ngwena nire kā käinbti, aiseite batibe ñan kwani nitre nünanka yete yeye, ñobtä ñan angwane Ngöbö nikani ngwena nire kore. Ngöbö ngämi niken Enoc ngwena kā käinbti, känenkri Enokwe tödekani Ngöböbti, ye abko käi namani nuäre Ngöböbtä abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ⁶ Ye abko, nita tödeke ñakare Ngöböbti angwane, ni ñan raba Ngöbö moto mike nuäre jire chi, ñobtä ñan angwane ni ngämi krötö Ngöbö ken, känenkri abko Ngöbö tärä, ye abko nikwe mikadre era, abti nikwe krötadre Ngöbö ken, amne nita niara känene abko ütiä biandi kwe nie, kākwe ni kadre ngäbti abko rabadre era nikrä arato.

⁷ Ngöbökwie ni jökrä gadrekä ñöte abko Ngöbökwie niebare Noéye angwane, Ngöbö ngämi nuene, akwa Noé nämane Ngöbö deme ye jürä ngwen jabtä, kākwe ru sribebare mräkä kwekwe di-antarikrä, ñobtä ñan angwane Noé abko kākwe tödekani kwatibe Ngöböbti. Noé kākwe tödekani Ngöbö kukweibti, ye köböire abko ni mda mda gadrekä Ngöbökwie abko niarakwe mikani gare ietre amne, tödekabtä Ngöböbti Noé namani tuen metre Ngöbö ngwäreki, niebare Ngöbökwie.

⁸ Abraham abko Ngöbökwie kārābare nüne Canaán angwane, Ngöbö kukwei mikani täte kwe, aiseite kā biandre Ngöbökwie ie, ye kánti nikani ñobtä ñan angwane tödekani Ngöböbti kwe. Mden

kisete nämane nüne, ye kánti kä mikaninkä kwe, bti rikadre mdente ñan nämane gare ie, akwa nikani. ⁹ Erere arato, Abraham nämane tödeke Ngöböbti, aisete Ngöbökwé kä köböi mikani ie, ye kánti nünabare ni menteni kwrere kwe ju nuäre ngwiandre te. Isaac amne Jacob, ie Ngöbökwé kä ye köböi mikani ja kwrere Abrahambe arato, kákwe nünabare ju nuäre ngwiandre te arato. ¹⁰ Abraham kákwe nünabare kore, ñobtä ñan angwane juta mikani Ngöbökwé abko te tö namani näin nüne kärekaré Ngöböbe abko nämane ngibiare. Juta ye abko Ngöbö ara jire kákwe mikanintbe amne Ngöbö ara kákwe juta ye mikani abko Abraham nämane ngibiare.

¹¹ Mdakäre abko, Sara namanina kise mriani jabtä amne Abraham abko namanina unsunine, akwa Ngöbökwé ngäbäkre köböi mikani ietre, yebti tödekani kwatibe kwetre abko köböire ngäbäkre Isaac därebare kwetre Ngöbö diebti, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ngäbäkre köböi mikani ietre, ye erere Ngöbökwé ja kukwei mikadre täte jökrä, yebti tödekani kwetre, aisete ngäbäkre namani kwetre. ¹² Abraham namanina unsunine amne di ñan namanina ngäbäkre ngibiare, akwa Ngöbökwé ngäbäkre köböi mikani ie, ye köböire abko Abraham ngäbriänkä namani kwati krübäte ja täritäri muke káinta se kwrere amne üman mren köräbare kwrere, aisete ñan raba tanre.

¹³ Nitre ye abko krütani jökrä angwane, jändrän köböi mikani ietre Ngöbökwé, ye tuani ñakare ja kisete kwetre, akwa tödekani janknu Ngöböbti kwetre. Ye köböire abko jändrän köböi mikani ietre, ye namani era kräke amne kani ngäbti kwe-

tre. Niaratre nämane nüne ni menteni kwrere amne, nämane nüne jötrö kä nebtä abko niebare jabtä kwetre ni mda mdaye. ¹⁴ Nire nire kukwe niekä kore ye abko tä kä mda känene Ngöbö kanti nünankrä jae abko bä mikata jabtä kwetre. ¹⁵ Nitre ye töi tätre kä jakwe aibebtä, akräke nämane nüne käne ye kanti rikareta, akwa ñan nikaninta, ¹⁶ ñobtä ñan angwane kä bäri kuin, ie niaratre tö namani amne, kä bäri kuin ye abko tä Ngöbö kanti kä käinbti. Ye mden kisete, nitre ye nämane Ngöbö tikwe niere Ngöböye, yebtä Ngöbö nämane ja gaire ñakare, ñobtä ñan angwane juta namanina ükaninte biare kräke Ngöbökwé.

¹⁷ Abraham abko käkwe tödekadre janknu Ngöböbti ya, ñakare ya, ye abko Ngöbö tö namani gai, aisete Abraham ngobo itibe Isaac abko Ngöbökwé müre ketamna ie. Abraham namani biare ngobo itibe müre kete, ñobtä ñan angwane niarakwe tödekani kwatibe Ngöböbti. Ngöbökwé Isaac köböi mikani Abrahamye amne, ¹⁸ Isaakri Abraham ngäbriänkä rabadi kwati Ngöbökwé niebare ie, akwa nikani ngobo müre kete, ¹⁹ ñobtä ñan angwane Ngöbö di nämanena ni krütani mikakäreta nire, erere ngobo kwe mikadreta nire kwe nämane gare ie, aisete nikani ngobo ngwena müre ketadre angwane, ni krütani rükata nire, kwrere jire Isaac namaninta nire Abraham kisete, Ngöbökwé Isaac kämikamna ñakare ie angwane.

²⁰ Abti Isaac abko käkwe tödekani Ngöböbti, aisete dre dre rakadrekä ngäbriänkä Jacobobtä amne Esaútbtä niara täbti, yebtä ja di biani kwe ietre.

²¹ Abti Jacob kebera krüte angwane, niara nämane tödeke Ngöböbti, köböire ja di biani kwe

José ngobo nibu yeye. Angwane namani gitankä mökänbti, kākwe Ngöbö käikitaninkä.

²² Abti José abko jatanina krüte angwane, Ngöbö rikadre nitre israelita ngwenante Egipto bäre mento nebebe Canaán, niebare kwe mräkäye. Angwane José kroko järikadreta doboi mikadre ja käite Canaán, yebtä abko kukwe ükaninte kwe arato, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti.

²³ Abti Moisés abko därebare angwane, meye amne rün kākwe rükaninte sö krämä Faraón ngäniene, ñobtä ñan angwane niaratre nämane tödeke Ngöböbti. Faraón kākwe ngäbäkcre brare nitre israelitakwe kämikamna jökrä, ye ngwane Moisés därebare. Akwa Moisés abko namani tuen bä nuäre meyeye amne rünye, abtä Faraón jürä namani ñakare Moisés meyebtä amne rünbtä, kākwe Moisés rükaninte, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti.

²⁴ Abti Moisés abko namanina ünän angwane, ñan tö namani rabai Faraón ngänkän ngobo kwrere mda, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti. ²⁵ Erere arato, kä ngwian nuäre jabtä ja mikakäre ngite Ngöbö rüere Faraón kanti, ye mikani ütiäte ñakare kwe jae amne bäri tö namani ja tare nikai mräkä israelita ben gwaire. ²⁶ Mdakäre abko, Kristo rabadre mikani ütiäte, abkokäre Moisés rabadre tuen ngwarbe ni mda mdaye, ye Moisés tö namani bäri, aiseite jändrän kuinkuin ütiäte krikri Egipto yete, ye namani ütiäte ñakare kräke, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé jändrän bäri kuin biandre ie tödekabtä Ngöböbti, yebtä Moisés töi nämane. ²⁷ Erere arato, Moisés nämane Egipto angwane nämane tödeke

Ngöböbti, köböire nikani nitre israelita mda mda ngwenante Egipto bäre mento angwane, Faraón mätä namani btä, ye jürä ngwiani ñakare kwe, aisete Ngöbö tuen ñakare, akwa yebtä ja tõi mikani kwe amne ja ñan namani ruen naente ie amne nikani janknu mentokwäre Egipto bäre mento. ²⁸ Erere arato, Moisékwe Pascua nuenbare amne jändrän däre metakamna jukwebtä kwe nitre israelitareye, ñobtä ñan angwane Moisés nämane tödeke Ngöböbti, aisete jändrän däre metakamna jukwebtä kwe, angele ni kämikaka käkwe ñan nitre israelita ngobo mubai kämikadre jire iti abkokäre.

²⁹ Yebti nitre israelita abko nikani Mren Tainte ta angwane, kä namani nõtare kanti ta nikani, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti; akwa nitre Egiptobo nikani Mren Tainte ta nitre israelita jiebtä angwane, ñö nikaninta jökrä täte käkwe müre ketani jökrä.

³⁰ Abti ki mikani juta Jericóbtä abko bäre nitre israelita käkwe dikakabare köbö kükü angwane, Ngöbökwé ki ye juani jökrä temen, ñobtä ñan angwane niaratre nämane tödeke Ngöböbti aisete.

³¹ Erere arato, juta Jericó yete abko nitre israelita jananbare kä tuenbti tiebe angwane, meri iti bti kä ngwarbe nämane nüne yete kädian nämane Rahab. Rahab abko käkwe tödekani Ngöböbti, aisete nitre kä tuabtikä ye kani ngäbti kuin kwe, aisete nitre nünanka juta Jericóte ye kämikani nitre israelitakwe angwane, meri Rahab ye abko kämikani ñakare kwetre ni mda mda ben gwaire.

³² Ne abko, nitre mda mda käkwe tödekani Ngöböbti, yebtä abko tikwe blitadre ja täritäri

jökrä, ye ngwane kä ñan rabadre täte tie blitakrä btä. Tikwe blitadre Gedeónbtä, Barabtä, Sansónbtä, Jeftébtä, Davibtä, Samuelibtä amne ni mda mda Ngöbö kukwei niekä yebtä angwane, kä ñan rabadre täte tie blitakrä btä. ³³ Ni ruäre kākwe tödekani Ngöböbti, köböire kä dianinkä kwetre ni mda mdakän rübtä. Ruäre abko kākwe kukwe ũkaninte kuin metre ni mda mdakrä amne jändrän köböi biani Ngöbökwē nükani ni ruäre kisete, ñobtä ñan angwane nämāne tödeke Ngöböbti. Ni ruäre abko kākwe lion kada ketani, ñobtä ñan angwane nämāne tödeke Ngöböbti. ³⁴ Erere arato, ni ruäre kākwe tödekani Ngöböbti abko köböire ñukwä jutra krübäte ōtaninte kwetre amne, ni ruäre abko kāmika tö namani ngitrabti angwane kwärābebare kwetre, tödeka Ngöböbti ye köböire. Erere arato, ni ruäre di jatani krüte rübtä, akwa tödeka Ngöböbti, ye köböire Ngöbökwē mikaninta dite, kākwe rüe ganainbare kwärābe rübtä.

³⁵ Mdakäre abko, meri ruäre kākwe tödekani Ngöböbti abko köböire mrākä krütanikrütani abko Ngöbökwē mikaninta nire. Ni ruäre abko nämāne tödeke Ngöböbti, aisete mika nämāne ja tare nike angwane, ñan tikadreteta, ie tö namani, ñobtä ñan angwane Ngöbökwē niaratre mikadita nire bobuta abko rabadre bäri kuin nämāne nütüre, aisete nämāne biare krüte. ³⁶ Amne ni mda abko mikani yakrä jae tödekabtä Ngöböbti amne kwata metani amne mākāninte kadenanbti, bti kitani ngite kä teri, ñobtä ñan angwane nämāne tödeke Ngöböbti. ³⁷ Ni mda abko nämāne tödeke Ngöböbti, aisete kāmikani jäbti amne, ni mda abko tikaninkä ōtöbu ta sierrabti amne ni mda abko kāmikani ngitrabti tödeka dokwäre Ngöböbti. Amne ni mda

abko nämane nüne bobre, kä nämane obeja amne chibo kwata aibe kite jabtä abko te nämane dikekä nekwäre sekwäre abko nämane ja tare nike amne nämane moto ulire, tödeka Ngöböbti dokwäre. ³⁸ Nitre ye abko bäri ütiäte nitre Ngöbö rüe ye ngwä. Niaratre kākwe nūnabare kāk ketareketare te kāk kaibete amne nämane nüne ngitio bäre temen. Erere arato, nämane nüne jāk wata mkāte amne kāk mkā mda mdate kwārākwārā, akwa niaratre jōkrā nämane tödeke Ngöböbti.

³⁹ Akwa Ngöbökwē jāndrān köböi mikani, ye nitre tödekaka Ngöböbti nūnanka Jesu kānenkri ye kākwe ñan tuani jire ja kisete, akwa nämane tödeke janknu Ngöböbti, yebtä abko nämane ütiäte kri Ngöbökrā.

⁴⁰ Ye abko, Ngöbökwē jāndrān bäri kuin köböi mikani nikrā Kristo köböire, ñobtä ñan angwane ni aibe ben gwaire Ngöbö tö namani ni tödekaka bti nūnanka kira ye mikai metre abko köböi mikani kwe.

12

Ngöböta ngäbriänkä kwekwe töi den

¹ Kore ni kwati kākwe tödekani era metre Ngöböbti ni kānenkri. Ni ye abko kātā ni die mike nūne Kristo krāke. Ye aisete ni yebtä ari töbike amne jāndrān jōkrā kātā ni drātākekā amne kukwe kāmekāme Ngöbö rüere te nita nibrente, ye abko ari kite jōkrā temen, bti kāk kuin kukwäre nita neen, ye kukwäre ari ja die mike bäri niare janknu. ² Akwa nita tödeke Ngöböbti ye abko tā kite Jesu köböire amne Jesu ara jire kākwe ni mikadi tödeke bäri kuin metre Ngöböbti, aisete Jesu yebtä ari ja okwä mike kwatibe. Jesu abko müre ketani krusobtä

angwane, namani ja gaire ñakare krütabtä nikrä krusobtä, ñobtä ñan angwane Jesu kākwe ja tare nikadre, yebti kā rabadreta bäri nuäre krübäte btä kā käinbti namanina gare ie, aisete namani biare ja tare nike. Ye erere bkänä, Ngöbö nikani Jesu ngwenante kā käinbti amne namani tākänintbe kürä gobrankrä Ngöbökwē ye küde ruenkri sete, ye abko Jesukwe sribi nuenbare täte jökrä abko tä bä mike.

³ Ne aisete nitre kukwe kämekäme nuenkä kisete Jesu kākwe ja tare nikani kri kore, yebtä munkwe töbika kuin ja käne, ñobtä ñan angwane ja tare nikadre ño abko Jesukwe bä mikanina nie. Mun ñan rabadre dräre amne mun ñan di krütadre ja tare nikabtä, abkokäre munkwe töbikadre Jesubtä. ⁴ Ye abko, munta rüre kukwe kämekäme rüere nünakäre deme Ngöbökrä gare tie, akwa mun ngämi krüte jire iti rübtä kukwe kämekäme rüere. ⁵ Munta ja tare nike, akwa Ngöbö Kukwei tä tikani munbtä abko raba mun moto miketa nuäre, ye käi nikwitaninkä munbti. Mun abko Ngöbö ngäbriänkä abko Ngöbö Kukwei tä niere krörö:

Ti ngobo tikwe, ni Dänkien käta mäträre munbtä, ngäbäkre jakwe kwrere, ye munkwe ñan mika ngwarbe jae.

Amne ni Dänkien kākwe mun ka olobti, yebtä mun ñan di krüta nūnanbtä niarakrä, ⁶ ñobtä ñan angwane nire nire tareta ni Dänkienkwe, yebtä abko tä mäträre, amne nire nire kata ngäbti ja ngobo kwrere kwe abko tä kaen olobti, *Proverbios 3.11-12* abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

⁷ Ne aisete munta ja tare nike tödekabtä Jesubti,

ye abko mäträta kore Ngöbökwe raba gare munye, ñobtä ñan angwane Ngöböta mun kaen ngäbti ja ngobo kwrere, aisete tä mäträre kore munbtä. ¿Mun ñan tä mäträre ngäbäkre munkwebtä ya? Jänri. ⁸ Ne aisete ni jökrä Ngöbö ngäbriänkäre abko btä Ngöböta mäträre. Ngöböta mäträre ñakare munbtä, ye ngwane mun ñakare Ngöbö ngäbriänkä era metre. ⁹ Bärire mda abko, ni nämane kiakia ngäbäkrere angwane, ni rün kä nebtä nämane mäträre nibtä, kä nämane ni kaen olobti, abtä ni nämane mike ütiäte jae. ¿Se abko ni Rün käta mäträre nibtä amne tä ni kaen olobti ni mikakäre nüne kärekäre jabe abko nikwe ñan mikadre ütiäte jae ya? Jänri, niara bäri mikadre ütiäte jae nikwe! ¹⁰ Ñobtä ñan angwane nita nüne jötrö kä nebtä, akwa ni rün nikwe nämane mäträre nibtä amne nämane ni kaen olobti jändrän mden mden nämane nebe tuen dbe ie, ye erere nämane mäträre nibtä. Akwa Ngöböta mäträre nibtä, käta ni kaen olobti, ye abko bäri kuin amne ütiäte nikrä, ñobtä ñan angwane ye köböire abko ni rabadre deme Ngöbö kwrere. ¹¹ Ni mda tä mäträre nibtä, käta ni kaen olobti, ye näire abko tä nebe tuen tare nie bkänä, akwa kukwe btä mäträta nibtä ye tä nuke gare era metre nie angwane, tä ni die mike nüne era metre amne kuin jäme Ngöbö ngwärekre. Ne aisete mäträta nibtä amne ni kata olobti, ye abko kuin nikrä.

¹² Ne aisete nire nire küde tä nebe dräre ie amne ngüreta nebe di ñakare ie, ye kwrere mun di kitera krüte ja tare nikabtä ne ngwane, ja di miketa munkwe amne, ¹³ ji ükete kuin metre ja käne munkwe, ye köböire ni mda mda ngüre bren

ie, kisete tä näin ni nakwente kwrere ye abko ngüre rabadreta kuin metre dikekä amne ñan di krütadre, abkokäre munkwe ja di mikata näin janknu Jesube.

Ñan trö kwitadre Ngöböye

¹⁴ Mdakäre abko, munkwe ja töi mika kwatibe nünakäre jame ni jökrä ben amne munkwe ja töi mika kwatibe nünakäre deme Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane nikwe ñan nünandre deme, ye ngwane nikwe ñan ja tuadre ni Dänkienbe. ¹⁵ Erere arato, Ngöböta ja moto mike kuin munkrä, yebti mun ñan rabadrete jire iti, abkokäre munkwe ja ngibia. Erere arato, nane ni ruäre moto romon krübäte dikaro ni mdakrä, ye ngäniene munkwe ja ngibia kwärikwäri, ñobtä ñan angwane ni romon kore käkwe ñan kukwe käme ye kitadre temen, ye ngwane kri ngätri tä niren kri, ye kwrere ni moto romon abko rabai bäri romon krübäte amne, niara käkwe ni mda ngwiandre ja mike ngite ja kwrere, aisete munkwe ja ngibia kukwe ye ngäniene.

¹⁶ Mdakäre abko, munkwe ñan ja mika gure tiebe ni mda mdabe amne jändrän kuin deme, ye ie munkwe ñan trö kwita Esaúkwe nuenbare kira ye kwrere. Esaúkwe jändrän kuin rürümoinbare jakän etba Jacoboye. Esaú abko mubai, aisete niara die mikadre rünkwe, akwa mrö batibe btä jändrän kuin ye rürümoinbare kwe jakän Jacoboye.

¹⁷ Yebti dre nakaninkä Esaúbtä, ye garera munye abko krörö: Esaú abko mubai, aisete rünkwe ja di biandre ie abko tö namani, akwa rün käkwe ja di bianina Jacoboye, aisete trö kwitani jirekäbe kwe ie. Esaú käkwe jändrän ye müaibare kri krübäte,

akwa ja ñan namani nuene kräke. Ne aisete Esau käkwe trö kwitani jändrän kuin demeye, ye kwrere munkwe ñan nuendre.

¹⁸ Mdakäre abko, mun jatani tödeke Jesubti angwane, ñan jändrän tuen abko kukwäre mun jatani nitre israelita kwrere, ñobtä ñan angwane kira nitre israelita nükani Ngitio Sinaí kánti, ye kánti Ngöbökwe ja bä mikani ütiäte kri abko krörö:

Ñukwä namani tuen jutra ngitiekä ietre amne kä namani tuen iko ietre amne kä namani tuen diore ietre amne kä namani tuen ñüre ietre.

¹⁹ Erere arato, drü kukwei jarabare ietre amne Ngöbö kukwei jarabare ietre. Nitre israelita käkwe Ngöbö kukwei nuani kore ye abko Ngöbökwe ñan ñäkädre mda ietre abko namani ribere, ²⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbö namani kukwe ükete tare krübäte ye abko namani mate tare btätire Ngitio Sinaíbtä abko krörö: Nire nire käkwe ngoto mikadre Ngitio Sinaíbti abko kämikadre jäbti, akwa ñan kämikadre jäbti ne ngwane, kämikadre bukobti, ye abko ni nire ya o jändrän ngwarbe, akwa kämikadre kore, Ngöbö namani niere, ye abko nitre israelita käkwe kukwe nuani. Akwa mun abko jatani tödeke Jesubti angwane, drü kukwei jarabare ñakare munye amne Ngöbö kukwei jarabare ñakare munye arato nitre israelita kwrere. ²¹ Jändrän krübäte nakaninkä Ngitio Sinaíbti, ye abko nitre israelita käkwe tuani, aisete Moisés ara jire käkwe niebare krörö: Ti nibi nek-wetekä krübäte Ngöböbtä, aisete ti nibi grükekä jökrä ngrabare, niebare kwe.

²² Akwa munkwe tödekani Jesubti angwane, mun jatani Ngitio Siónte. Ngitio ye kánti abko

Ngöbö nire tä nüne amne ngitio ye abko juta Jerusalén kä käinbti ara abko kánti mun jatani. Kä ye kánti abko angele mili kabre tä ja ükaninkrö Ngöbö käikitekä. ²³ Amne Ngöbö ngäbriänkätre jire jökrä abko Ngöbö Odei mubai kwrere, ñobtä ñan angwane jändrän jire jökrä Ngöbökwé abko niaratrekrä abko käita tikani kä käinbti, niaratre kākwe nünandi kärekāre Ngöböbe bä mikakāre abko tä ketetibe jökrä, ye kánti mun jatani, munkwe tödekani Jesubti angwane. Erere arato, Ngöbö kukwe ükatekā metre ni jökrä krāke abko ken mun jatani amne, nitre nünanka kuin metre Ngöbö ngwārekri abko Ngöbökwé mikani metre ja ngwārekri abko üai ye ken mun jatani arato munkwe tödekani Jesubti angwane. ²⁴ Amne Jesu köböire Ngöböta kukwe ükete btin nibe abko ken mun jatani amne Jesu dārie ni ngite diankakra mento nibtä, ye ken mun jatani. Jesu dārie ye abko ñakare Abel dārie kwrere, ñobtä ñan angwane Abel kāmikani Caínkwe abko dokwāre Ngöbökwé mikani ja ngie nuen, akwa Jesu dārie abko köböire Ngöböta ni ngite denkā mento nibtä.

²⁵ Ne aisete ti mräkätre, mtare Ngöböta blite nibe, ye munkwe ñan kitadre okwä kware temen, ñobtä ñan angwane kira Ngöbökwé ñākābare Moisés köböire nitre israelitaye, ye niaratre kākwe ñan Ngöbö kukwei mikani täte, abtä Ngöbökwé mikani ja ngie nuen amne kwārābebare ñakare kwetre. Mtare abko Ngöbö kä käinbti ara jire kätä ñāke nie, ye ie nikwe trö kwitadre angwane, nikwe ñan kwārābedre jire chi. ²⁶ Kira Moisés näire, Ngöbö kukwei kākwe kä temen ne ngwiani ngrenkā Ngitio Sinaí kánti, akwa mtare Ngöbö

Kukwei kätä niere krörö mda:

Tikwe kä temen ne ngwiandita ngrenkä bati mda,
 ye ngwane kä käinbti ngwiandi ngrenkä
 tikwe arato, *Hageo 2.6*

nieta Ngöbökwe. ²⁷ Ngöbökwe kä ngwiandi
 ngrenkä bati mda tä niere, ye abko jändrän jökrä
 dätebare abko Ngöbökwe diandikä jökrä mento
 juankäre ngwarbe kä mrä angwane abko Ngöböta
 mike gare nie. Ne aisete jändrän jökrä dätebare
 abko Ngöbökwe diandikä amne jändrän ñan
 diandrekä kä käinbti abko erere rabadi kärekäre
 aibe rabadi mda.

²⁸ Amne kä ye kanti Ngöböta gobrane, ye ñan
 raba denkäta jire abko Ngöböta bien nie amne
 rabadi kärekäre nikrä. Yebtä abko, ari kuin niere
 Ngöböye amne ari Ngöbö käikitekä. Erere arato, ari
 Ngöbö mike ütiäte jae niara jürä ngwiane kwärä,
 Ngöbö tö ie, ye kwrere ari nuene, ²⁹ ñobtä ñan
 angwane Ngöbö nikwe abko krübäte amne ñukwä
 jutra krübäte kwrere, käkwe jändrän jökrä amne ni
 jökrä niara rüere juandi ngwarbe.

13

Kukwe mrä

¹ Ne aisete, munta ja tarere, ye kwrere munkwe
 ja tare janknu ni ja mräkäre tä ja tarere ye kwrere.

² Erere arato, ni menteni rüka mun kanti angwane,
 munkwe ka ngäbti kuin, ñobtä ñan angwane ni
 kabtä ngäbti kuin kore ni ruäre käkwe angele
 Ngöbökwe kani ngäbti ja juete abko ñan nämane
 gare ietre. ³ Mdakäre abko, tödekabtä Jesubti ni
 ruäre tä ngite kä teri, ye munkwe ngwian ruentari
 tare jae amne munta ngite siba ben raba ruen

munye, kākwe die mika. Erere arato, tödekabtä Jesubti ni ruäre mikani ja tare nike kri krübäte, ye munkwe ngwian töre jae amne munta ja tare nike siba ben raba ruen munye, kākwe die mika.

⁴ Mdakäre abko, mun merire brare gure gure kākwe ja mika ütiäte jae kwärikwäri amne munkwe nüna era metre jabe kwärikwäri, ñobtä ñan angwane ni gure, akwa tädre ja mike gure bati bati abko Ngöbökwe mikadi ja ngie nuen. Erere arato, ni merire brare ja mikaka ngite bätäkä ngwarbe jabe kwärikwäri abko Ngöbökwe mikadi ja ngie nuen arato.

⁵ Mdakäre abko, munkwe ñan ngwian tare dikaro amne jändrän ño ño tä munkwe, ye abko käi ngwian nuäre jabtä munkwe, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe niebare krörö:

Tikwe ñan ma mikadrete jire chi kaibe amne,
tikwe ñan kä mikadrekä jire chi mabtä,

Deuteronomio 31.6

niebare Ngöbökwe. ⁶ Ye mden kisete, nikwe tödekadre kwatibe Ngöböbti, kākwe niedre krörö:

Ti Dänkien Ngöbö abko ti die mikaka, aisete nire
nire tö raba kukwe nuein blo ti rüere abko
jürä ñakare tibtä, *Salmos 118.6-7*

ni rabadre niere.

⁷ Mdakäre abko, nire nire kākwe ji ngwiani mun käne, kākwe Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikani gare munye, ye abko munkwe ngwianta töre jae. Nitre mun jie ngwianka ye kākwe nü nabare ño mun okwäbti, amne tödekani ño Ngöböbti kwe, yebtä munkwe töbika ja käne amne munkwe nüna niaratre kwrere. ⁸ Jesukristo abko nämanena jändrin, ara tä mtare amne ara tädi kärekäre. ⁹ Ne aisete

ni mda jata kukwe mda bä jene dirire munye, ye jiebti mun ñan rankwa. Ye abko, kukwe ükaninte mröbtä, yebtä abko ni ruäre tä dirire, akwa kukwe ye mikabtä täte ni ñan rabadre ja mike metre Ngöbö ngwärekre, aiseite Ngöbö moto kuin käta ni tarere, yebtä ni rabadre nünenkä dite abko bäri kuin, aiseite mun ñan rankwa kukwe mda mda jiebti. ¹⁰ Ni tödekaka Jesubti abko kräke Jesu krütani krusobtä, akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tä sribire ju blitakrä Ngöböbe kanti, ye ñan raba sribi kuin nuenbare Jesukwe krusobtä ye bkäne jire chi, akwa nikrä abko ütiäte.

¹¹ Mdakäre abko, ju blitakrä Ngöböbe kanti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tä niken jändrän ngwarbe däre ngwena Ngöböye Kä Bäri Demente ni ngite diankakäre mento btä, akwa jändrän kämika nämene kwetre ye abko ngwäkä nämene kukwe juta bäre mento. ¹² Ye kwrere arato, Jesu krütani ni ngite diankakäre mento nibtä ja däre köböire ni mikakäre deme Ngöbökrä angwane, krütani juta Jerusalén bäre mento.*

¹³ Ne aiseite, Jesu jänikani juta Jerusalén bäre mento angwane, ni mdakwe mikani ngwarbe jae, ye kwrere ni rikadre Jesube gwaire angwane ni mikadi ngwarbe jae arato, ye ngäbti ari ja mike juto, ¹⁴ ñobtä ñan angwane juta nünankrä käreäre nie ñakare kä nebtä amne, juta mda jatadi btin

* **13:12** krütani juta Jerusalén bäre mento. Kira, nitre israelita käre niaratre ngite mikani jändrän ngwarbebtä, bti jändrän ye juani kwetre juta bäre mento ni ngite ngwiankäre mento bä mikakäre. Ye kwrere Jesu krütani juta bäre mento, niarakwe ni ngite dianinkä mento nibtä ye bä mikakäre. Ñäke Levítico 4.21; 16.20-28 yebtä.

abko nita näin känene janknu.

¹⁵ Ye abko, jändrän bianta kämikakrä Ngöbö käikitakakäre, ye täte ari Ngöbö käikitekä kärekäre Jesukristo köböire. Ngöbö käikitadrekä nikwe ja kadabti, ye abko jändrän bianta Ngöbö käikitakakäre kwrere. ¹⁶ Amne jändrän kuin nuendre ni mda mdakrä, ye munkwe ñan käikwitaka jabti, akwa nire nire käta jändrän mdei nike, ye abko ie munkwe jändrän jakwe bian niaratre die mikakrä. Ye abko jändrän bianta Ngöböye kwrere arato, aiseite käita nebe nuäre Ngöböbtä.

¹⁷ Mdakäre abko, nitre mun jie ngwianka ye kukwei mika täte munkwe amne dre dre nuemna kwetre munye, yehtë abko munkwe ñan kukwei kita temen, ñöbtä ñan angwane niaratre käre tä mun ngibiarebti. Erere arato, nitre mun jie ngwianka käkwe sribibare ño abko niedita jökrä kwetre Ngöböye. Erere arato, kä rabadre nuäre btätre sribire munkrä, abkokäre niaratre kukwei mikadre täte munkwe. Amne munkwe ñan sribi mika tare krübäte niaratre kisete, ñöbtä ñan angwane ye ñan rabadre kuin munkrä.

¹⁸ Mdakäre abko, ja ruen ngite ñakare nunye Ngöbö ngwärekre amne nun tö jändrän jökrä nuene kuin metre, aiseite munkwe blita Ngöböbe nunkrä.

¹⁹ Erere arato, Ngöbö diebti ti rabadre niken ja tuenta jötrö munbe yete, abkokäre munkwe blita bäri Ngöböbe tikrä abko ti tö ribei kisere munye. ²⁰⁻²¹ Ngöbö kä jäme bianka nie käkwe ni Dänkien Jesu mikaninta nire. Niara däre köböire Ngöböke kukwe ükaninte btin mda nibe abko rabadi kärekäre. Jesukristo abko obeja ngibi-

aka kri kwrere, kätä ni ngibiare kuin. Ngöbö ye abko käkwe mun mika biare jändrän jökräbtä, niara tö dreye abko mun rabadre nuene kuin täte abkokäre. Amne nun abko btä Ngöbö tö dre dre nuein Jesukristo köböire, ye erere nuendi kwe. Kristo aibe mikadre ütiäte käreäre nikwe. Abko kore se. Amen.

²² Mdakäre abko ti mräkätre tikwe, kukwe tikani chi braibe tikwe mun die mikakäre, ne munkwe ka ngäbti ja moto kuinbti abko ti tö ribei munye.

²³ Erere arato, ni mräkä Timoteo kitani ngite kä teri, akwa tikaninante abko ti tö nibi mikai gare munye. Niara rükadre jötrö ti kanti nete angwane, ti näin ngwena siba jabe nebe mun kanti yete basare munye.

²⁴ Mdakäre abko, nitre mun jie ngwianka tä yete, ye Kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre tikrä. Erere arato, juta deme Ngöbökwé tä yete, Kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. Nitre nünanka Italia nete kätä köbö kuin juen mun jökrä Kräke yete.

²⁵ Ngöbökwé ja moto mika kuin mun jökrä Kräke amne ja di bian kwe munye. Abko kore se. Ne ngörä.

Kukwe kuin ngöbökwé
New Testament in Ngäbere (PM:gym:Ngäbere)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ngäbere

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ngäbere [gym], Panama

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ngäbere

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
dc5ef235-14f7-5b3f-997a-59dae7b091fe